

Kielellisen tuen parantaminen kau- neudenhoitoalan ammatillisissa opinnoissa

Tukimateriaalia jalka- ja käsihoito- palvelut -tutkinnonosaan

Heidi Hilpinen

2020 Laurea

Kielellisen tuen parantaminen kauneudenhoitoalan ammatillisissa opinnoissa

Tukimateriaalia jalka- ja käsihoitopalvelututkinnonosaan

Heidi Hilpinen
Kauneudenhoitoala
Opinnäytetyö
Toukokuu 2020

Heidi Hilpinen

Kielellisen tuen parantaminen kauneudenhoitoalan ammatillisissa opinnoissa

Vuosi 2020

Sivumäärä 73

Ammatillisen koulutuksen opiskelijaprofiilissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosien aikana. Vieraskielisten lisääntyminen oppilaitoksissa lisää kielitietoisuuden tarvetta ja tuo haasteita opetukseen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli parantaa kielellistä tukea hius- ja kauneudenhoitoalan ammatillisissa opinnoissa ja kehittää jalka- ja käsihoitopalvelut tutkinnon osaan kielellistä tukimateriaalia. Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena oli helpottaa opettajan työtä opetuksessa sekä parantaa opiskelijoiden oppimisen laatua. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Stadin ammatti- ja aikuisopiston kanssa.

Työn teoriaosuudessa käsiteltiin ensin yleisesti ammatillisia opintoja ja tutustuttiin hius- ja kauneudenhoitoalaan sekä tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Lisäksi tarkasteltiin yleisesti maahanmuuttoa, maahanmuuttajien ammatillisia opintoja, kielellistä tukemista sekä opetuksen haasteita. Suunnitteluvaiheessa kartoitettiin materiaalin laajuutta ja suunniteltiin sisältöä. Toteutusvaihe eteni tiiviissä yhteistyössä Stadin ammatti- ja aikuisopiston kanssa ja siinä hyödynnettiin teorialietoa. Opinnäytetyötä arvioitiin SWOT-analyysillä, reflektoinnilla sekä itsearvioinnilla. Tuotettua materiaalia otettiin käyttöön heti sen valmistuttua ja sen toimivuutta arvioitiin testaamalla sen käyttökelpoisuutta. Se koettiin hyödylliseksi sekä opettajien että opiskelijoiden keskuudessa. Materiaali noudattaa sisällöllisesti hius- ja kauneudenhoitoalan valtakunnallisia ammattitaitovaatimuksia ja sitä voidaan käyttää myös muissa oppilaitoksissa. Materiaalia voidaan hyödyntää pohjana muiden tutkinnon osien materiaalien kehittämisessä ja sitä voidaan laajentaa myös muille aloille.

Asiasanat: Maahanmuuttajat, Kielellinen tuki, Ammatilliset opinnot

Heidi Hilpinen

Improving Language Support in Vocational Studies in The Field of Beauty Care,
Supporting Material to the Foot and Hand Care Services Degree Section

Year	2020	Pages	73
------	------	-------	----

The student profiles in vocational education have been under significant changes in recent years. The growing amount of foreign languages in educational institutions increases the language awareness and adduces challenges within education and teaching practices. The purpose of this Bachelor's thesis is to improve language support in the professional studies in the field of hair and beauty care and further develop foot and hand care services as part of the language support material. One mission of the thesis was to facilitate the work of teachers' in the education process as well as to improve the quality in learning outcomes. This thesis was accomplished in collaboration with Helsinki Vocational College and Adult Institute.

The theoretical part of the thesis discussed vocational education and the degree qualifications and requirements of hair and beauty care studies. Moreover, the part included discussion of immigration and vocational studies of immigrants, linguistic support and the challenges of teaching. In the empirical phase, the scope of the material was mapped, and the content was designed. The implementation phase were proceeded in close cooperation with Helsinki Vocational College and Adult Institute and utilized theoretical knowledge. The thesis was evaluated with a SWOT-analysis, reflections and self-assessment tools. The produced material was introduced after the completion and its functionality was evaluated by testing its usability in practice. The results were perceived positive and useful among both teachers and students. The content of the material can also be used in other educational institutions with similar challenges. The material can be used as a basis for the development of materials for other parts of the degree and can be extended to other fields as well.

Keywords: Immigrants, language support, Vocational studies

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Yhteistyöorganisaatio Stadin ammatti- ja aikuisopisto	6
3	Ammatillinen koulutus.....	7
4	Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	8
4.1	Osaamisalat	10
4.2	Tutkinnon osan esittely ja ammattitaitovaatimukset	11
5	Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat	13
5.1	Maahanmuuttajat yleisesti.....	13
5.2	Maahanmuuttajat ammatillisissa opinnoissa	13
6	Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kielellinen tuki.....	15
6.1	Kielitietoisuus opetuksessa	15
6.2	Opetuksen eriyttäminen	16
6.3	Visuaalisuus ja kuvat opetuksen tukena	19
7	Maahanmuuttajien opettamisen haasteita	20
8	Opetusmateriaalin tuottaminen	21
8.1	Suunnitteluvaihe	23
8.2	Toteutusvaihe	25
9	Opinnäytetyöprosessin arviointi.....	32
10	Pohdinta ja jatkokehitysehdotukset	35

1 Johdanto

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää kauneudenhoitoalan ammatillisten opintojen suomen kielen tukea. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Stadin ammatti- ja aikuisopiston kanssa ja materiaali tuotetaan vastaamaan heidän tarpeitaan.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijaprofiilissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosien aikana. Helsingin kaupungin ylläpitämässä Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelevista opiskelijoista vieraskielisten osuus kasvanut jo kolmasosaan koko opiskelijamäärästä. (Mokkila 2018.) Kasvava maahanmuutto ja syrjäytymisen ehkäiseminen lisäävät kielitietoisuuden sekä kielellisen tukimateriaalin tarvetta ja luovat haasteita opetukseen. Lähes jokaisessa opetusryhmässä on nykyään ainakin yksi tai jopa useampi muuta kuin suomea äidinkielenään puhuva opiskelija. Suomen kielen ymmärtäminen ja opetuksen sisäistäminen on heille haastavaa, eikä ole mahdollista resursoida jokaiseen ryhmään ammatin opettajan lisäksi kielitukea antavaa opettajaa. Yksikin kielitukea tarvitseva opiskelija voi hidastaa opetusta sekä muiden oppimista. Opinnäytetyön tarkoituksena on vastata tähän haasteeseen.

Niille opiskelijoille, jotka eivät puhu suomea äidinkielenään on ammatillisten opintojen lisäksi tarjolla suomen kielen opetusta, mutta tukea tarvitaan myös ammatillisissa opinnoissa. Ammatilliset opettajat eivät opeta suomen kieltä, vaan opetus keskittyy ammattitaitojen hallintaan. Ammattisanasto sekä alan teoriatieto sisältävät hankalia sanoja ja ammattikieltä pitää osata käyttää esimerkiksi asiakaspalvelussa. Lisäksi teoriatietoa pitää ymmärtää ja osata soveltaa käytännön työhön.

Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämistyö, jonka tarkoituksena on tuottaa yksinkertaista sekä helposti ymmärrettävää opetus- ja tukimateriaalia. Materiaalin kohderyhmänä ovat maahanmuuttajaopiskelijat. Suunnittelun lähtökohtana on, että jokaisella opettajalla olisi käytössä kielitukea tarvitsevalle opiskelijalle jaettavaa opetusmateriaalia, mikä helpottaisi opittavien asioiden kielellistä ymmärrystä. Tavoitteena on myös helpottaa opettajan työtä, kun materiaalit ovat kaikille yhteisiä ja helposti saatavilla.

Kokonaisuus koostuu teoria-, suunnittelu- sekä toimintavaiheesta. Suunnitteluvaiheessa kartoitetaan materiaalin tarvetta, ja suunnitellaan sen sisältöä sekä laajuutta yhdessä yhteistyöorganisaation kanssa. Teoriaosuudessa käsitellään ammatillisia opintoja, oppimistavoitteita, opiskelua ammatillisissa opinnoissa, sekä esitellään jalka- ja käsihoitopalvelut tutkinnon osa, johon materiaali kehitetään. Lisäksi käsitellään maahanmuuttajataustaisten ammatin oppimista ja opetuksen haasteita, kielitietoisuutta sekä maahanmuuttajien kielellistä tukemista. Apuna käytetään valtakunnallisia oppimistavoitteita, sekä alan kirjallisuutta. Toiminnallisessa osuudessa tuotetaan teorian pohjalta tukimateriaalikokonaisuus, joka tukee maahanmuuttajaopiskeli-

joita. Materiaalin tavoitteena on vastata maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opettamisen haasteisiin ja tarkoituksena on tuottaa materiaali sekä opettajille että opiskelijoille opetuksen ja oppimisen tueksi. Materiaalikonaisuuteen tullaan sisällyttämään muun muassa valmiita esityksiä opettajien käyttöön sekä tehtäviä ja kuvakortteja opetus- ja oppimistilanteisiin. Materiaali on tarkoitettu ottaa käyttöön Stadin ammatti- ja aikuisopistossa heti sen valmistuttua. Lopuksi arvioidaan työskentelyn eri vaiheiden onnistumista sekä lopputulosta ja sitä, kuinka materiaalia voidaan kehittää ja laajentaa tulevaisuudessa.

2 Yhteistyöorganisaatio Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on Helsingin kaupungin ylläpitämä Suomen suurin ammat- tiopisto, jossa opiskelee noin 17 000 opiskelijaa yli 50 eri ammattiin. Toimintaa on Helsingin kaupungin alueella 15 eri toimipaikassa ja henkilöstömäärä on noin 1000. (Helsingin kaupunki 2019a.)

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa järjestetään ammatillista peruskoulutusta, ammatillista täydennyskoulutusta, oppisopimuskoulutusta sekä nivelvaiheen koulutusta, jonka avulla vahvistetaan peruskoulun aikana hankittuja taitoja sekä pohditaan tulevaisuuden koulutuspolkua (Helsingin kaupunki 2019a; Opetushallitus 2020a). Opinnot suunnitellaan yksilöllisesti opiskelijan aiempi osaaminen huomioon ottaen ja tarvittaessa yhdistetään esimerkiksi oppilaitosopiskelua ja oppisopimuskoulutusta (Helsingin kaupunki 2019a).

Nivelvaiheen koulutuksiin kuuluvat ammatillisen koulutuksen valmentava koulutus (VALMA), perusopetuksen lisäopetusta, kuten kymppiluokat sekä avoimet opinnot ja nuorten työpajatoimintaa. Stadin ammattiopiston tarjontaan on kuulunut myös keväästä 2016 lähtien Stadin osamiskeskuksen palvelut, johon kuuluvat kuntoutus, koulutus ja työllistymispalveluita aikuisille maahanmuuttajille. (Helsingin kaupunki 2019a.)

3 Ammatillinen koulutus

Ammatillinen koulutus on suunnattu nuorille, jotka ovat päättäneet perusopetuksen ja joilla ei ole ammattitutkintoa. Koulutuksiin voivat hakeutua myös jo työelämässä olevat aikuiset. Koulutuksen tarkoituksena on tarjota jokaisen tarpeiden mukaan ammatillista osaamista painotuen puuttuvan osaamisen hankkimiseen. Oppiminen tapahtuu oppilaitosten lisäksi esimerkiksi työpaikoilla sekä virtuaalisissa ympäristöissä. Opetus, ruokailu sekä opiskelijaterveydenhuolto kuuluvat maksuttomina opiskelijoille osana perustutkintoa. Oppikirjat sekä muut tarvikkeet opiskelijan on hankittava itse. (Opetushallitus 2019b.)

Ammatillisen perustutkinnon suorittaminen kestää keskimäärin 1-3 vuotta, aiemmasta osaamisesta ja henkilökohtaisesta suunnitelmasta riippuen. Tutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä ja tutkinnon jälkeen on mahdollista hakeutua jatko-opintoihin yliopistoon ja korkeakouluihin.

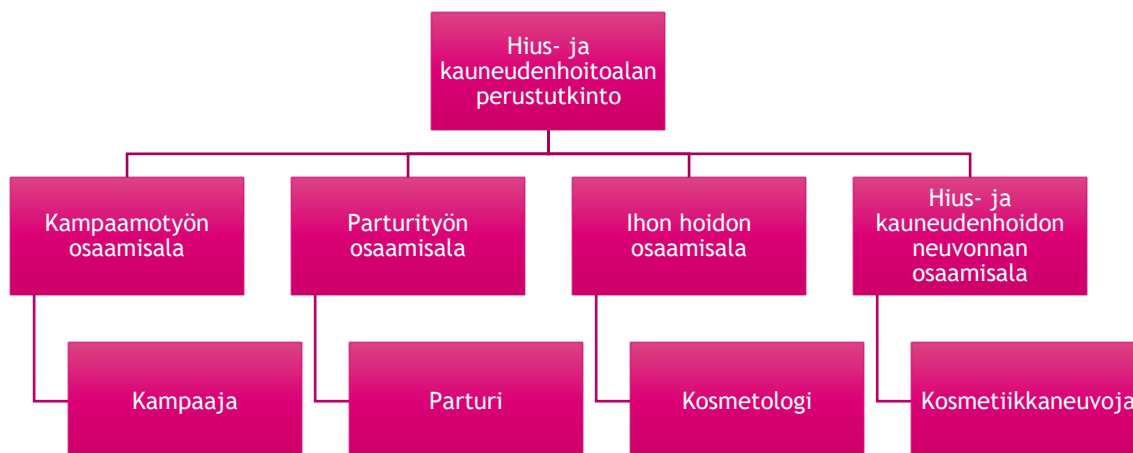
Ammatillisten opintojen tavoitteena on valmistaa ammattiin ja työelämäyhteistyöllä varmistetaan mahdollinen työllistyminen valmistumisen jälkeen. Ammattiin opiskelu on käytännönläheistä ja oppiminen tapahtuu useimmiten itse tekemällä. Ammattiin valmistuneella on laaja ammattiosaaminen ja hän voi mahdollisuuksien mukaan työllistyä yhden ammatin lisäksi monenlaisiin työelämän työtehtäviin. (Helsingin kaupunki 2019a.)

Perustutkinnon suorittaja voi opiskella oppilaitoksessa tai oppisopimuksella. Myös yhdistelmäopinnot ovat mahdollisia. Opiskelija voi myös valita suorittavansa kaksoistutkinnon, jolloin hän suorittaa samanaikaisesti ylioppilastutkinnon. Opiskelijat opiskelevat oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaan, mikä laaditaan opintojen aloitusvaiheessa. Henkilökohtaisessa suunnitelmassa opiskelijan aiempi osaaminen otetaan huomioon sekä suunnitellaan yksilöllisesti sopiva oppimisympäristö ja opintojen suoritustavat. Mikäli opiskelijalla on aiemmin hankittua ammattitaitoa, hän voi näyttää osaamisensa suoraan työelämän tehtävissä. (Helsingin kaupunki 2019b.)

Ammatillista koulutusta ja tutkintojen perusteita kehitetään jatkuvasti ottaen huomioon uudistuvat ja vaihtuvat työelämän tarpeet. Ammatilliset koulutukset ovat vastuussa siitä, että työmarkkinoilla on saatavilla sekä suurten alojen työvoimaa sekä myös pienten erikoistuneiden alojen osaamista. (Opetushallitus 2019b.)

4 Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto

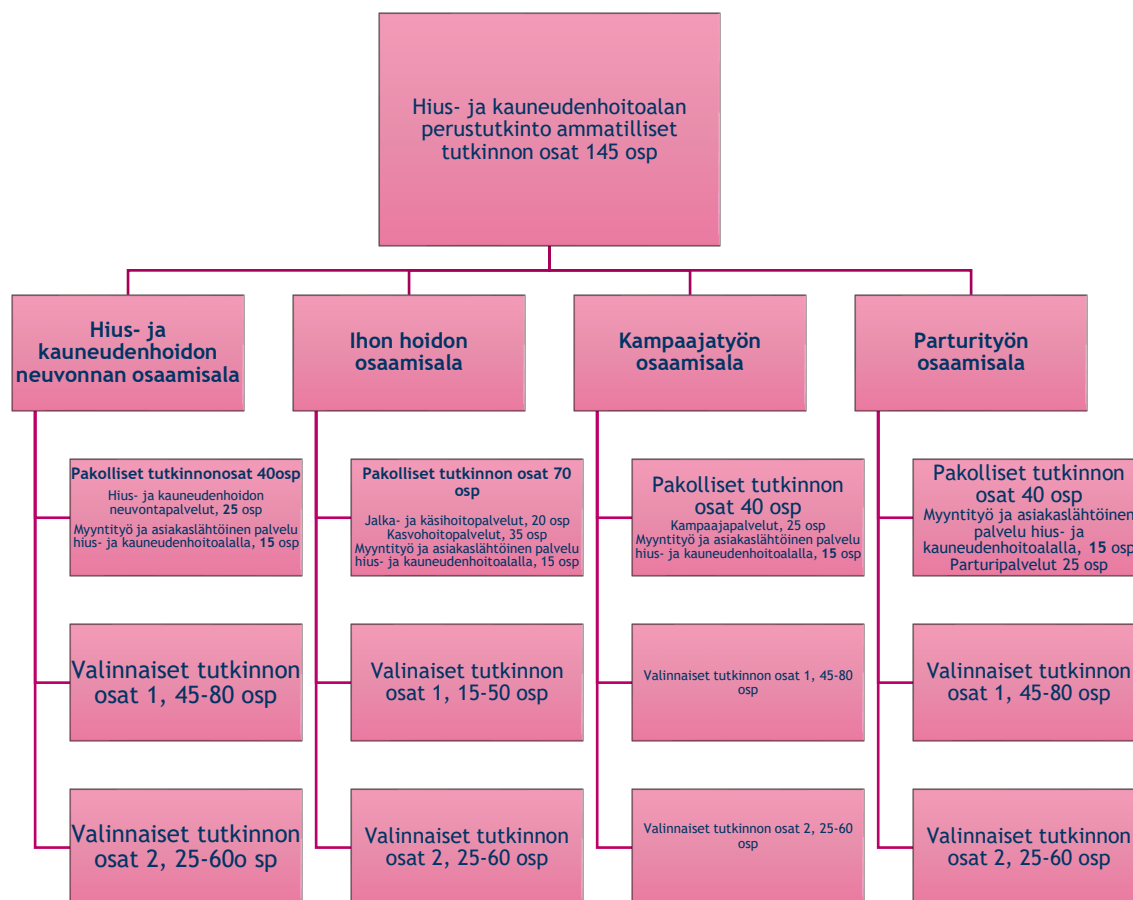
Vuoden 2018 ammatillisen koulutuksen uudistuksen myötä hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto yhdistettiin yhdeksi tutkinnoksi (Opetushallitus 2018). Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017) on perustellut reformiuudistusta sillä, että tulevaisuuden työelämässä tarvitaan uudenlaista osaamista ja ammattitaitoa. Tutkinnosta on kuitenkin edelleen eriteltävissä eri osaamisalat ja niillä on oma tutkintonimikkeensä.

Kuvio 1: Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon osaamisalat sekä niiden tutkintonimikkeet (Opetushallitus 2019c.)

Tutkinnon suorittaja suorittaa yhtä osaamisalaa kerrallaan ja valmistuessaan saa yhden tutkintonimikkeen. Esimerkiksi kauneushoitolatyöstä kiinnostunut suorittaa ihonhoidon osaamisalan ja valmistuu kosmetologiksi, kampaamotyöstä haaveileva suorittaa kampaamotyön osaamisalan ja valmistuu kampaajaksi ja niin edelleen. (Opetushallitus 2019c.)

Osaamisaloja on yhteensä neljä ja jokaiseen kuuluu sekä pakollisia että valinnaisia tutkinnon-osia. Valinnaiset tutkinnonosat voivat olla myös muilta osaamisaloilta kuin siltä, mitä ollaan suorittamassa. (Opetushallitus 2019c.) Perustutkinnon laajuus on yhteensä 180 osaamispistettä, jotka koostuvat ammatillisista tutkinnonosista (145 osp) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 osp). Yhteisiin tutkinnon osiin sisältyy muun muassa työssä ja elämässä tarvittavia perustaitoja sisältäviä opintoja sekä opintoja, jotka antavat valmiudet jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. (Opetushallitus 2019c; 2019d.)

Kuvio 2: Tutkinnon muodostuminen osaamisaloittain (Opetushallitus 2019e.)

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon suorittajat voivat toimia itsenäisinä yrittäjinä tai työntekijöinä erilaisissa tehtävissä. Tutkinto tarjoaa valmiudet asiakkaiden palveluun sekä tuotteiden myyntiin. Tutkintoon kuuluvat lisäksi hyvä tuotetuntemus sekä työ- ja asiakasturvallisuudesta huolehtiminen. (Opetushallitus 2019c.)

4.1 Osaamisalat

Hius- ja kauneudenhoitoalan neuvonnan osaamisalan tutkintonimike on kosmetiikkaneuvoja. Kosmetiikkaneuvojien yleisiä työskentely-ympäristöjä ovat tavaratalot sekä laivojen ja lentokenttien kosmetiikkaosastot. He voivat työskennellä myös apteekeissa tai maahantuojuilla. Kosmetiikkaneuvojat valmistuvat hiusten- ja ihonhoidon sekä tuotteiden käytön neuvonta- ja ohjaustehtäviin. (Opetushallitus 2019c)

Ihonhoidon osaamisalan tutkintonimike on kosmetologi. Kosmetologit ovat ihonhoidon ja kauneushoitolatyöskentelyn ammattilaisia. Heidän ammattitaitoonsa kuuluu kosmetologiset hoidot kuten kasvo-, jalka- ja käsihoidot sekä ihonhoidon ohjaus ja tuotteiden käytön opastus. He

voivat työskennellä kosmetiikkaneuvojan tehtävissä tai olla hoitotyössä. Lisäksi he voivat toimia myynti- ja koulutustehtävissä. Kauneushoitoloiden lisäksi kosmetologien työskentely-ympäristöjä ovat esimerkiksi kylpylät, palvelutalot, hotellit, laivat sekä tavaratalojen kosmetiikkaosastot. (Opetushallitus 2019c.)

Kampaajatyön osaamisalan tutkintonimike on kampaaja. Heidän ammattitaitoonsa kuuluu asiakkaiden hiustenleikkaukset kampaajatyötekniikoita käyttäen sekä kampaukset erilaisilla tekniikoilla. Kampaajien tavallisimpia työskentely-ympäristöjä ovat parturi-kampaamot, jossa he voivat työskennellä joko yrittäjinä tai työntekijöinä. Lisäksi kampaajien ammattitaitoon kuuluu osata toimia myös alan tuotemyynti- ja koulutustehtävissä. (Opetushallitus 2019c.)

Parturityön osaamisalan tutkintonimike on parturi. Parturit tekevät kampauksia, partakäsittelyjä sekä hiustenleikkauksia käyttäen parturitekniikkaa. He työskentelevät tavallisesti parturi-kampaamoissa yrittäjinä tai työntekijöinä. Lisäksi he voivat kampaajien tapaan toimia myös tuotemyynti- tai koulutustehtävissä. (Opetushallitus 2019c.)

4.2 Tutkinnon osan esittely ja ammattitaitovaatimukset

Tämä opinnäytetyö on rajattu jalka- ja käsihoitopalvelut -tutkinnon osaan, joka on yksi ihonhoidon osaamisalan kolmesta pakollisesta tutkinnon osasta. Halutessaan jalka- ja käsihoitopalvelut voivat suorittaa valinnaisena myös kosmetiikkaneuvojat, parturit sekä kampaajat. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen kuuluu, että opiskelija osaa tehdä asiakkaalle käsi- ja jalkahoitoja sekä toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä. Lisäksi opiskelijan tulee osata noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta ja arvioida omaa toimintaansa. (Opetushallitus 2019e.)

Ammatillisen koulutuksen reformiuudistuksen myötä arviointiasteikko palasi takaisin 1-3 asteikosta noudattamaan asteikkoa 1-5. Opiskelijan osaaminen arvioidaan näyttötilanteessa ja hän voi suoriutua näytöstä tyydyttävällä (1-2), hyvällä (3-4) tai kiitettävällä (5) arvosanalla. Jalka- ja käsihoitopalvelut- tutkinnonosan arviointikriteerien mukaan opiskelija on kiitettävää tasoa silloin kun hän suunnittelee ja toteuttaa asiakkaan tarpeet ja toiveet huomioon ottaen jalka- ja käsihoitoja. Opiskelijan on tunnistettava ja otettava hoidossa huomioon iho- ja kynsi-muutokset sekä asiakkaan terveydentila ja allergiat. Lisäksi opiskelija osaa ohjata asiakkaan tarvittaessa asiantuntijalle. (Opetushallitus 2019e.)

Kiitettävän tason opiskelija osaa määritellä asiakkaan ihon kunnon sekä vertailee tuotteita ja käyttää niitä oikein ja turvallisesti. Tuotteiden valinnassa ja käytössä opiskelija huomioi myös niiden soveltuvuuden asiakkaalle ja perustelee valintansa. Myös tuote- ja ainesosatuntemus on osoitettava näytössä. Tuotteiden lisäksi, myös työvälineet sekä laitteet on osattava valita sekä niitä on käytettävä oikein, turvallisesti ja monipuolisesti. Kiitettävän tason opiskelijan tulee myös hoitosuunnitelma huomioon ottaen poistaa ihosta sarveistumia ja känsiä veitsellä sekä

poralla huolellisesti ja laadukkaasti. Lisäksi opiskelija hoitaa kynsiä, kynsinauhoja, maseraatioita eli vettymiä ja pykimiä. Hoidon päätteeksi opiskelija lakkaa kynnet asiakkaan toiveiden mukaisesti. (Opetushallitus 2019e.)

Opiskelija käyttää hieronnassaan klassisen hieronnan otteita monipuolisesti sekä tuntee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa. Työssään opiskelija noudattaa liiketyöaikoja ja ohjaa asiakasta kotihoidossa. Asiakkaalle laaditaan monipuolinen jatkohoitosuunnitelma ja asiakas palvelee ammattitaitoisesti sekä kohteliaasti. Kriteerien mukaan asiakkaan on oltava tyytyväinen hoidon kokonaisuuteen ja lopputulokseen. Kokonaisuus sisältää myös tuotteiden ja palveluiden suositelun ja myynnin eri vaihtoehtoja perustellen. Opiskelijan on myös hyödynnettävä ammatissa käytettäviä teknologioita ja huomioida työssään niiden tuomat riskit ja hyödyt. (Opetushallitus 2019e.)

Välineiden käyttö tulee olla kestävä, taloudellista ja vastuullista sekä huollon tarpeessa olevista tiloista ja laitteista pitää ilmoittaa ohjeistuksen mukaan ja tarkkailla niitä oma-aloitteisesti. Opiskelijan tulee myös huolehtia työympäristön siisteydestä sekä aseptiikasta ja puhtauudessa jokaisessa työskentelyn vaiheessa. Myös työvälineiden sekä välineiden puhdistuksessa sekä huollossa on noudatettava tarkkuutta sekä on toimittava asiantuntevasti. Työskentelyssä käytetään suojavälineitä, jotka ovat henkilökohtaisia ja asiakkaalle sopivia. (Opetushallitus 2019e.)

Arviointikriteerien mukaan opiskelijan on noudatettava työssään ammattietiikkaa ja vaitiolovelvollisuutta. Työyhteisön sääntöjen ja toimintatapojen noudattaminen on oltava täsmällistä ja tavallisimmat vasta-aiheet on huomioitava työskentelyssä. Lisäksi on noudatettava laitteiden käyttö- ja turvallisuusohjeita ja havainnoida työhönsä liittyviä vaaroja. Ergonomian noudattaminen ja sen soveltaminen vaihtelevissa tilanteissa sekä omasta terveydestä ja työkyvystä huolehtiminen kuuluvat myös ammattitaitovaatimuksiin. (Opetushallitus 2019e.)

Opiskelijan on osattava tehdä itsearviointia omasta toiminnastaan ja palvelunsa laadusta sekä arvioida monipuolisesti työn onnistumista asiakkaan toiveet ja tarpeet huomioiden. Opiskelijan on tunnistettava omat kehityskohteensa ja kyetä kehittämään palveluaan itsenäisesti tietoa hankkien, käsitellen sekä soveltaen sitä käytännön työtilanteisiin suunnitelmallisuuden huomioiden ottaen. Palautteen pyytäminen ja vastaanottaminen on myös yksi ammattitaitovaatimuksesta. On osattava hyödyntää saamaansa palautetta palvelunsa ja työnsä kehittämiseen sekä määritellä omia kehitystarpeita ja kehittää oma-aloitteisesti osaamista. (Opetushallitus 2019e.)

5 Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat

Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa kehitetään tukimateriaalia maahanmuuttajataustaisille ja suomea toisena kielenä puhuville opiskelijoille. Jotta tuotettu materiaali vastaisi mahdollisimman hyvin maahanmuuttajien opetustarpeita, perehdytään siihen, millainen materiaali palvelisi kohderyhmää parhaiten. Lisäksi perehdytään maahanmuuttajien opettamisen haasteisiin sekä kielen oppimiseen kuvien avulla. Tutustutaan myös yleisesti maahanmuuttoon.

5.1 Maahanmuuttajat yleisesti

Maahanmuuttaja-nimitystä käytetään henkilöstä, joka on siirtynyt oleskelemaan toiseen kansallisvaltioon. Maahanmuuttajat ovat siis Suomeen muuttaneita ulkomailla syntyneitä henkilöitä. (Karasma 2012, 15.) Tässä työssä maahanmuuttajista käytetään myös nimitystä vieraskieliset.

On ennustettu, että vieraskielisten 0-29 vuotiaiden osuus kasvaa Helsingissä vuosina 2015 - 2020 noin 22 % (Helsingin kaupunki 2019c). Myös väestöliitto (2013) on julkaissut ennusteen, jonka mukaan vuonna 2050 Suomessa olisi arviolta noin miljoona maahanmuuttajaa. Vaikka Suomi onkin maahanmuutossa muuta läntistä Eurooppaa noin parikymmentä vuotta jäljessä, väestökysymykset sekä väestölliset kohtaamiset ovat ajankohtaisia ja maahanmuutto vaikuttaa suuresti koko väestöön (Väestöliitto 2013). Väestömäärän kasvaessa ja maahanmuuton lisääntyessä väestörakenne monimuotoistuu. Vieraskielisen väestön kasvu asettaa kunnille yhteiskunnallisia haasteita, jotka liittyvät monikielisyyteen, -kulttuurisuuteen ja yhteiskunnalliseen integraatioon. Näihin haasteisiin pyritään vastaamaan muun muassa palvelutarpeiden muutoksia ennakoimalla ja mukauttamalla palvelujärjestelmiä niiden mukaisiksi. (Helsingin kaupunki 2018.)

Nettomaahanmuuton merkitys on vuodesta 2007 lähtien ollut luonnollista väestönkasvua suurempaa (Väestöliitto 2013). Tilastokeskuksen (2018) väestöennusteen mukaan työikäisen väestön määrä Suomessa pienenee merkittävästi ilman maahanmuuttoa. Puuttuvaa työllistymiseen johtavaa osaamista on voitava tuottaa kaikille väestöryhmille ja on syytä varmistaa, että suomalaisilla työmarkkinoilla voidaan hyödyntää sekä Suomessa tai muualla hankittu osaaminen. (Sitra 2019.)

5.2 Maahanmuuttajat ammatillisissa opinnoissa

Ennen ammatilliseen koulutukseen osallistumista, maahanmuuttaja osallistuu usein kotoutumiskoulutukseen, jossa ammatillisten opintojen vaihtoehtoja kartoitetaan. Mikäli kielitaito arvioidaan riittäväksi opinnoista selviämiseen, voi maahanmuuttaja osallistua ammatilliseen koulutukseen myös ilman kotoutumiskoulutusta. (Koskimäki 2004, 10.) Yleisesti ajatellaan, että ammatillinen kielitaito rakentuu yleiskielitaidon varaan, joten ammatilliseen koulutukseen osallistuakseen opiskelijoilla pitää olla riittävä opetuskielen taito. Opetuskielenä suomalaisissa

ammattikouluissa käytetään enimmäkseen suomea ja ruotsia. Ammatillinen kielitaito ei ole vain jotakin, mikä liittyy ammattitaitoon, vaan se on tärkeä osa ammattitaitoa. (Nokelainen 2011, 13-14; Koskimäki 2004, 15-16.)

Yhä useampi maahanmuuttaja hakeutuu Suomessa suoritetun peruskoulun tai valmistavan koulutuksen jälkeen ammatilliseen koulutukseen (Koskimäki 2004, 10). Jatkaessaan ammatilliseen koulutukseen, opiskelijat ovat yleensä erittäin motivoituneita sekä suuntautuneita tulevaan ammattiinsa (Aunola 2004, 90). Koulutuksen suosio maahanmuuttajien keskuudessa on johtanut siihen, että koulutuksen on pitänyt laajentua. (Koskimäki 2004, 10). Suurimman laajenemisen maahanmuuttajien ammatillinen koulutus koki 1990-luvulla ja kasvaminen jatkuu edelleen. Koulutuksen tavoitteena on antaa maahanmuuttajaopiskelijalle työelämässä tarvittavat ammatilliset taidot tai turvata aiemmin hankitun ammattitaidon säilyminen. Opiskelijan lähtömaassa ammatillinen koulutus ja sen rakenne poikkeavat usein Suomalaisesta koulujärjestelmästä, mutta aiemmin hankittua osaamista voi täydentää Suomessa annettavalla koulutuksella. (Aunola 2004, 42, 77; Nissilä & Sarlin 2009, 6.)

Kun maahanmuuttaja valitaan opiskelijaksi ammatilliseen oppilaitokseen, hänet usein integroidaan suomalaisten kanssa samaan ryhmään (Aunola 2004, 42). Aunola (2004, 42) kuitenkin pohdii voisiko opiskelija hyötyä toisten maahanmuuttajaopiskelijoiden vertaistuesta. Toimintatavoissa on oppilaitosten välisiä eroja ja joissakin tapauksissa maahanmuuttajaopiskelijoille on oma ryhmä. (Aunola 2004, 42.) Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ovat kantaväestön kanssa tasavertaisissa asemissa ja tasavertaisuuden saavuttaakseen he tarvitsevat usein erilaisia tukitoimia sekä erityisjärjestelyjä muun muassa kielenopetuksessa, jotta he selviäisivät paremmin opinnoissa. (Pirinen 2015, 85; Koskimäki 2004, 16.) Opetuskielen hallitseminen puutteellisesti voi vaikuttaa opintojen suorittamiseen, mutta silti heillä on ammatillisessa koulutuksessa samat tavoitteet opintojensa suhteen kuin muillakin opiskelijoilla ja heidän oppimistuloksensa tulee arvioida samalla tavalla kuin muidenkin opiskelijoiden. (Kuisma 2001, 8; Koskimäki 2004, 15-16.)

Vieraskielisyys oppimisympäristössä vaatii myös opetushenkilökunnalta uudenlaista osaamista ja maahanmuuttajien yhteiskuntaan kiinnittymisen tukemiseen liittyvien haasteiden tiedostamista. Lisäksi vieraskielisten lisääntyminen vaikuttaa opetukseen sekä työelämän tarpeeseen vastaavan osaamisen tuottamiseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan on oltava uudistuskyykyinen sekä huomioitava toiminnassaan uuden oppiminen. (Helsingin kaupunki 2019c.) Opinnoissa käytettävä suomen kieli voi olla vaikeaa ja ammatillisissa opetuksissa opettajat etenevät nopeasti eivätkä käytä selkosuomea. Lisäksi opettajat saattavat vaihtua ja jokainen käyttää suomen kieltä omalla tavallaan. Monet opiskelijat opiskelevat ammatillisten opintojen lisäksi suomea, jotta he pärjäisivät paremmin ammatillisissa opinnoissa. Kielitaito harjaantuu päivit-

täin ja opettajien tuki on tärkeää. Ammatillisen opettajan on hyväksyttävä maahanmuuttaja-opiskelijan kehittyvä kielitaito ja annettava mahdollisuus vaihtoehtoihin tenttisuoritukseen esimerkiksi suullisesti. (Aunola 2004, 90, 92.)

Maahanmuuttajien lisääntyessä heidän tarpeisiinsa vastaavaa opetusmateriaalia on alettu tarvita enemmän ja opetusmenetelmiä on pitänyt muuttaa käytännönläheisemmäksi. Vuosien varrella opetusmateriaalit ovat kehittyneet moni-ilmeisemmäksi ja kehitystyö jatkuu edelleen. Uutta materiaalia laaditaan jatkuvasti, ja vaikka materiaalia olisi tarpeeksi tarjolla, useat opettajat haluavat materiaalin, joka soveltuu heidän omaan opetustyyliinsä. Toisten tekemät materiaalit eivät välttämättä kelpaa kaikille, vaan omalla tyylillä tehdyt materiaalit tuntuvat tehokkaimmilta. (Mela & Mikkonen 2003, 7.)

6 Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kielellinen tuki

6.1 Kielitietoisuus opetuksessa

S2-käsitteellä tarkoitetaan sitä, että opitaan suomea toisena kielenä. Käsitettä käytetään, kun suomea opetetaan ulkomaalaisille Suomessa. S2 -opetus kuuluu kaikille opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. (Suni 2003; Mela 2003.) S2-opetuksen järjestämiselle on erilaisia tapoja ja oppilaitosten välillä voi olla eroja, sillä opetussuunnitelma ei määrrä miten opetus tulisi järjestää. (Kuisma 2001, 17). Tässä työssä S2-oppilaista puhuttaessa tarkoitetaan opiskelijoita, jotka opiskelevat suomea toisena kielenään. Työssä käytetään myös termiä S2-opetus, jolla viitataan vieraskielisten opiskelijoiden opetukseen.

S2 -oppilaan opetusta suunniteltaessa, selvitetään aluksi, onko opiskelija mahdollisesti opiskellut aiemmin jotain kurssisisällöstä vai puuttuvatko häneltä pohjatiedotkin. (Koppinen & Pollari, 2011, 152.) Osalla saattaa olla kotimaastaan yrittäjäystausta, jonka hyödyntäminen voi edesauttaa opintojen etenemistä sekä opiskelijan työllistymistä Suomessa. Joskus aikuisen maahanmuuttajan väylä ammattiin ja työelämään voi olla myös oppisopimuskoulutus. (Päivärinne 2004, 25.) Opetusta suunniteltaessa kartoitetaan myös opiskelijan tämänhetkinen suomen kielen taito. Kartoittaminen on tärkeää, jotta tiedetään, esimerkiksi minkälainen tukimateriaali tarvitaan sekä tarvitaanko opetukseen muunlaista avustusta. Opetuksen suunnitteluvaiheessa pohditaan mitä opiskelijan tulee osata ja mitä voidaan mahdollisesti karsia. On myös tarpeen pohdita, mitkä käsitteet tulee opetella ja miten oppimista testataan sekä suullisesti, kirjallisesti että toiminnallisesti. (Koppinen & Pollari 2011, 152.)

Opetuksen aikana mietitään, millaisia monipuolisia tehtäviä laaditaan ja miten kirjallisia tehtäviä voisi tuottaa helpommin ymmärrettäviksi. Opetuksessa hyödynnetään kirjallisten tehtävien lisäksi myös suullisia ja toiminnallisia tehtäviä. (Koppinen & Pollari 2011, 153.) Nikkolan, Rautiaisen & Räihän (2013) mukaan opettajan on haastettava tehtävien avulla opiskelijoiden ajattelua, eikä vain antaa valmiita vastauksia. Voidaan myös miettiä, miten opiskelija voisi hyödyntää omaa äidinkieltään opiskelussaan. Opiskelijan edistymistä voi testata kokeessa ja

järjestämällä mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaista ohjausta. (Koppinen & Pollari 2011, 153.) Opetuksen ohessa on tärkeää tarjota maahanmuuttajille myös oppilashuollon järjestämää kotouttamiseen liittyvää ohjausta (Päivärinne 2004, 25).

Kun oppilaiden opiskelukykyä edistetään, tuetaan samalla opintojen etenemistä. Oppimisen prosessissa pyritään jatkuvasti etenemään opiskelijan suorituskyvyn ylärajalla ja antamaan haasteita sekä kannustimia aina seuraavalle tasolle. (Kunttu, Komulainen, Makkonen & Pynnönen 2011; Mela & Mikkonen 2003, 17.) Opiskelukyvyn edistäminen on yhteydessä myös parempiin oppimistuloksiin sekä vaikuttaa ennaltaehkäisevästi opiskeluun liittyviin ongelmiin sekä syrjäytymiseen. Kun opiskeluun liittyvät ongelmat tunnistetaan varhain ja niihin puututaan, hyödyt näkyvät usein työelämässä asti. (Kunttu, Komulainen, Makkonen & Pynnönen 2011.)

On erilaisia käsityksiä siitä, minkä ikäisenä oppimiskyky on parhaimmillaan. Yhtäältä ollaan sitä mieltä, että oppiminen heikkenee iän myötä, mutta toisaalta voidaan myös sanoa, että oppiminen vain muuttuu vanhemmiten. Iän myötä muistissa on enemmän tietoa, joihin uusi tieto linkittyy. Oppiminen on siten kokonaisvaltaisempaa ja voi olla jopa helpompaa. (Kivisik, Mentula & Nissilä 2011, 8.) Moninaisuuden lisääntyminen kouluissa sekä oppimisen laadun parantamisen haasteellisuus lisäävät opiskelukyvyn edistämisen tarvetta. Opiskelukyky on myös yhteydessä hyvinvointiin ja osaamiseen. On tärkeää, että opiskelija oppii opiskeltavan aineen lisäksi pitämään huolta jaksamisestaan sekä opiskelussa että työelämässä. (Kunttu ym. 2011.)

Kun opetetaan vieraskielisiä opiskelijoita, opettamisen kieleen tulisi kiinnittää huomiota. Opiskelijat oppivat käyttämään samoja sanoja ja ilmauksia kuin opettaja sekä jäljittelemään opettajan käyttämää kieltä. Opettamisen kieli poikkeaa arkikielestä ja on enemmän akateemista. Usein kuitenkin näiden kahden käytetyn kielen välinen rajaa on vaikea määritellä ja joissakin tilanteissa arkikieltä käytetään huomaamatta. Lisäksi käytetty kieli sekä akateeminen että arkinen on jokaisella opettajalla henkilökohtainen. Jokaisen opettajan henkilökohtainen tyyli käyttää kieltä korostuu, kun konkretisoidaan sekä valikoidaan opetussuunnitelman sisältöjä. Opetustilanteessa opettaja pyrkii selkiyttämään oppikirjan tekstejä sekä laatii oppimateriaalia omalla henkilökohtaisella tyylillään. (Mela & Mikkonen 2003, 14-15.)

6.2 Opetuksen eriyttäminen

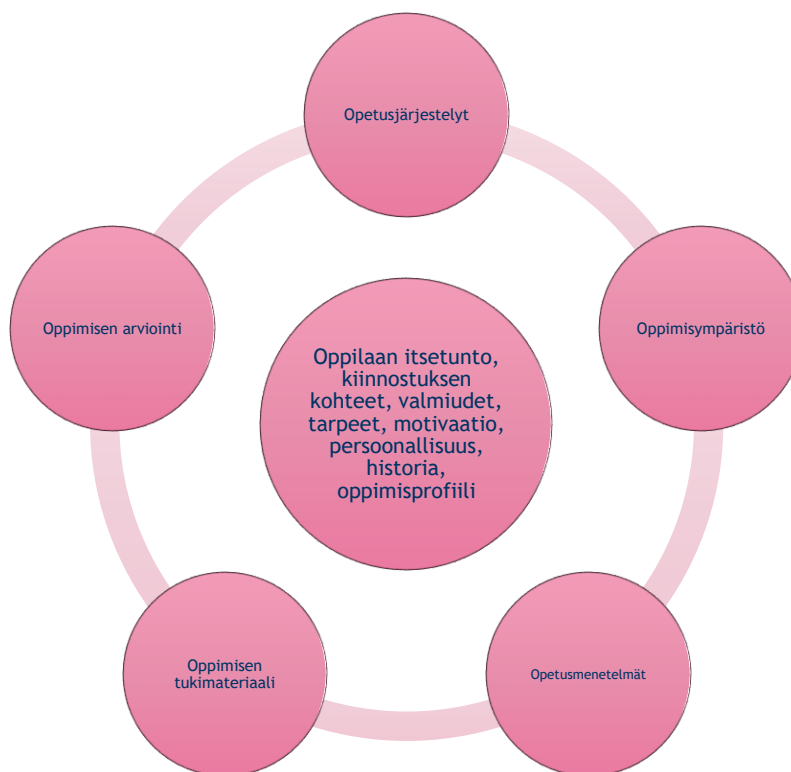
Eriyttämistä on tavalla tai toisella aina käytetty opetuksessa. Sitä ei hyödynnetä vain maahanmuuttajien opetuksessa vaan sitä voidaan hyödyntää eri tavoin. (Mela & Mikkonen 2003, 12-13.) Pedagogiikassa eriyttämistä ei ole käsitteenä paljonkaan määritelty, mutta Mela & Mikkonen (2003) puhuvat eriyttämisestä opettajan tietoisena toimintana ja siitä on kyse, kun opettaja käyttää opetuksessa erilaisia menetelmiä. (Mela & Mikkonen 2003, 12-13.)

Eriyttämistä tulisi toteuttaa nykyistä laajemmin ja opetuksen eri osa-alueilla (Räihä & Polso 2018). Opiskelijoilla on oppimisessa erilaiset tarpeet ja tavoitteet, sillä he eroavat toisistaan

tiedoiltaan, taidoiltaan sekä oppimistavoiltaan. Toiset oppivat paremmin kuuntelemalla, toinen tarvitsee oppimiseen rauhaa ja kolmas saattaa hyötyä ryhmäkeskustelusta ja oppii paremmin opiskelijatovereiltaan kuin opettajalta. Toisille tärkeää on tekstin alleviivaaminen ja toiset oppivat kuvien avulla. Opettajan tulisi osata arvioida jokainen opiskelija kokonaisuutena ja ottaa huomioon persoonalliset tavat oppia. Myös lähtötaidot- ja tiedot ovat erilaisia. Arvioinnin seurauksena opettajan tulisi yksilöidä opetuksen tavoitteet erilaisille opiskelijoille sekä valikoida menetelmiä niiden saavuttamiseksi. (Mela & Mikkonen 2003, 13.)

Jokainen opettaja on vastuussa opettamansa aineen ja tutkinnonosan käsitteiden ja sanaston riittävästä opettamisesta. (Koppinen & Pollari 2000, 59.) S2-opetuksen suunnittelussa on syytä rajata opiskeltava materiaali keskeisiin sisältöihin ja ottaa huomioon opiskelijan sen hetkinen kielitaito. Opetuksessa käytetään tarpeen mukaan selkomateriaaleja tai muita eriyttämiskeinoja, joista voivat hyötyä myös ryhmän suomenkieliset oppimisvaikeuksista kärsivät opiskelijat. (Koppinen & Pollari 2000, 59.)

Räihä & Polso (2018) ovat kehittäneet eriyttämisen viiden O:n mallin, jonka osa-alueilla eriyttämistä tulisi toteuttaa: opetusjärjestelyt, oppimisympäristö, opetusmenetelmät, oppimisen tukimateriaali ja oppimisen arviointi. Viiden O:n mallissa eriyttämistä voi lähestyä osa-alueittain, ja se on tehty vieraiden kielten opetuksen näkökulmasta. Mallin lähtökohtana on jokaisen opiskelijan yksilöllinen oppimisprofiili. (Räihä & Polso 2018.) Eriyttämisen taustalla on opettajan tietoisuus siitä, millä tavoin opiskelijat oppivat sekä millaisia tarpeita ja tavoitteita heillä on (Mela & Mikkonen 2003, 13).

Kuvio 3: Eriyttämisen Viiden O:n malli (Roiha & Polso 2018)

Viiden O:n mallissa ensimmäinen osa-alue on opetusjärjestelyt. Opetusjärjestelyissä eriyttämistä voidaan hyödyntää esimerkiksi jakamalla opiskelijat tilapäisesti pienempiin ryhmiin. Jakamisen seurauksena ryhmille on helpompi tarjota kohdennetumpaa opetusta. Jaon voi tehdä esimerkiksi oppilaiden tarpeiden tai valmiuksien perusteella. Opetusjärjestelyihin liittyy myös opiskelijoiden yksilöllinen tukeminen tukiopetuksen avulla. Sitä tulisi saada tarvittaessa ja joskus jopa ennakkoivasti. Kuka tahansa opettaja voi antaa opiskelijoille tukiopetusta. (Roiha & Polso 2018.)

Toinen osa-alue Rähän ja Polson (2018) Viiden O:n mallissa on oppimisympäristö. Usein oppimisympäristöstä puhuttaessa, mielletään se pelkästään verkko-opetukseen liittyväksi, vaikka käsite on laajempi (Mela & Mikkonen 2003, 74). Koramon (2012, 6) mukaan käsitteellä ”oppimisympäristö” ei tarkoiteta vain sitä, millaisessa ympäristössä oppiminen tapahtuu, vaan yleisesti se voidaan määritellä erilaisten tilojen, paikkojen, teknisten ratkaisujen, välineiden, toimintatapojen ja yhteisöiden yhdistelmäksi. Erilaiset oppimisympäristöt voidaan myös luokitella esimerkiksi fyysiseksi, psyykkiseksi sekä sosiaaliseksi. Tukeva oppimisympäristö on kyseessä silloin, kun opetuksessa on mukana tukitoimia, kuten kielellistä tukea. (Andere 2014, 197.) Ammattikouluissa oppimisympäristöt vaihtelevat, ja niitä voivat olla esimerkiksi työsalit, teoria-luokat, atk-luokat ja kirjastot. Lisäksi ammattikoulun yksi merkittävimmistä oppimisympäristöjä ovat työssäoppimispaikat. (Ruuska, Löytönen, Rutanen 2015, 144.)

Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö ovat osa eriyttämistä. Fyysistä luokkatilaa tulee voida muokata opiskelijoiden tarpeet huomioon ottaen. Parhaiten eriyttäminen toimii, kun luokkatilassa voidaan työskennellä erilaisin keinoin, kuten esimerkiksi ryhmitöin, kirjoittaen tai lukien. Oppimisympäristön eriyttämisestä tulisi luoda työskentelykulttuuri, joka normalisoisi erilaiset ratkaisut oppitunneilla. (Roiha & Polso 2018.)

Kolmas osa-alue on opetusmenetelmät. Opetusmenetelmät voivat vaihdella esimerkiksi projektityöskentelystä itsenäiseen lukemiseen tai opettajan kuuntelemiseen. Opettajan tulisi puhuessaan kiinnittää huomiota siihen, että vaikeustasoa on hyvä vaihdella. Puheessa tulisi käyttää paljon toistoa. Eleet, ilmeet ja kuvat ovat myös tärkeitä opetuksen tukena. Projektityöskentelyn edut saadaan hyötykäyttöön, kun integroidaan tehtävänantoon kokonaisvaltaisesti myös muiden oppiaineiden sisältöjä. Eriyttäminen toteutuu, kun jokaisen projektin tavoitteet ovat yksilölliset eivätkä kaikki tee tuotosta samasta aiheesta. (Roiha & Polso 2018.)

Neljännessä osa-alueessa korostuu oppimisen tukimateriaali. Tukimateriaalina voidaan hyödyntää esimerkiksi tietotekniikkaa, oppimislejää tai verkon ilmaisia materiaaleja. Tietotekniikan avulla opettajien on helppo muokata materiaaleja selkeämmiksi ja tehdä niihin esimerkiksi alleviivauksia ja lihavoituja tärkeimpien käsitteiden kohdille. Haasteellisia lauserakenteita voidaan selkeyttää sekä vaikeita sanoja korvata. Tuotetut materiaalit säästävät jatkossa eriyttämiseen kuluva aikaa, kun samoja materiaaleja voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. (Roiha & Polso 2018.)

Viimeinen osa-alue on oppimisen arviointi, joka ohjaa oppilaiden opiskelua ja oppimista. Arviointi on yksi tärkeimmistä opetuksen asioista. Yleisin keino arvioinnille on kokeet, mutta sitä voidaan toteuttaa myös muilla keinoin. Opettaja määrittelee miten ja miksi arviointia missäkin tilanteessa tehdään. Eri arviointikeinoilla voidaan saavuttaa erilaisia tavoitteita. Tärkeää on, että opiskelijoille annetaan riittävästi aikaa kokeen suorittamiseen. Joissain tapauksissa voidaan myös tarjota mahdollisuutta vastata kokeisiin edes osittain suullisesti. Kokeilla on vaikutusta oppimiseen, joten koe kannattaa käydä läpi opiskelijoiden kanssa. Yksilöllinen sanallinen palaute voi olla joskus vaihtoehto numeeriselle arvioinnille. Yksilökokeiden sijaan ryhmässä tehtävät kokeet voivat olla yksi vaihtoehto. (Räihä & Polso 2018.)

6.3 Visuaalisuus ja kuvat opetuksen tukena

Oppimateriaalien monikanavaisuus on muuttanut oppimateriaalit yksittäisen kirjan käyttämisen sijasta visuaalisempaan suuntaan. Visuaalisuus on tuonut mukanaan uusia ja innostavia tapoja asioiden esittämiseen. (Ruuska ym. 2015, 155.) Opiskelijat voivat hyödyntää opetuksen tukena esimerkiksi omia laitteitaan kuten puhelimia. Puhelimen avulla he voivat suomentaa vaikeita sanoja tai ottaa kuvia opettajan materiaalista vihkoon kirjoittamisen sijaan. (Roiha & Polso 2018.)

Kuvakommunikaatiosta puhuttaessa tarkoitetaan kuvasymbolien käyttöä puheessa sekä sanatomassa viestinnässä. Kuvien avulla voidaan havainnollistaa vaikeasti ymmärrettävää puhetta sekä tekstiä ja sen sisältöä. (Papunet 2019.) Kuvallinen ilmaisu opetuksessa on keskustelun, vuorovaikutuksen sekä ilmaisun väline. Kuvallinen ilmaisu opetuksessa kattaa valmiiden kuvien käytön sekä kuvien tuottamisen. (Vuorinen 1998, 150.) Kuvakommunikoinnissa on tärkeää, että keskustelukumppani varmistaa tarkentavin kysymyksin, että kuvien avulla välitetty viesti on tulkittu oikein. On myös syytä varmistaa, että viesti on ymmärretty siinä muodossa, kuin kuvien avulla viestittävä henkilö on sen tarkoittanut. (Papunet 2019.)

Kuvien avulla voidaan välittää ja vastaanottaa viestejä, vaikka vastaanottajan kielellisissä taidoissa olisi suuriakin puutteita. Viestiminen voi tapahtua yhdellä tai useammalla kuvalla. Useammalla kuvalla viestiminen voidaan vastaanottajan toimesta ymmärtää yksiselitteisemmin. Mikäli ilmaisu on epätarkkaa, tarvitaan usein enemmän tarkentavia kysymyksiä. Mikäli kuvia käytetään opetuksessa, on varmistuttava siitä, että opetettava henkilö tunnistaa kuvan ja ymmärtää kuvan merkityksen. (Papunet 2019.)

Kuvakommunikaation tehtäviä opetuksessa ovat informaation antaminen, kokonaisuuksien hahmottamisen helpottaminen sekä asioiden keskinäisten riippuvuuksien osoittaminen. Lisäksi kuvien avulla voidaan välittää mielikuvia, virikkeitä ja tunnelmia. Voidaan myös luoda erilaisia fantasioita sekä herättää tunteita ja mielipiteitä. Kysymysten herättäminen kuvien avulla on tärkeää ja kuvat antavat myös mahdollisuuden ilmaista itseään luovalla tavalla. Valmiit kuvat helpottavat muistamista ja mieleen palauttamista. (Vuorinen 1998, 150.)

7 Maahanmuuttajien opettamisen haasteita

Kasvava vieraskielisten määrä luo opetukseen monenlaisia haasteita. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta edellytetään jatkuvaa uudistumiskykyä sekä uuden oppimista. Vieraskielisten mahdollisuutta kielelliseen tukeen korostetaan yhä enemmän ja lisäksi valmistavat koulutukset lisääntyvät. Kielellisen tuen mahdollistaminen opetuksessa vaatii henkilöstöltä uudenlaista osaamista. (Helsingin kaupunki 2019c.) Kielelliset haasteet saattavat joskus muodostui oppimisen ja myös opetuksen esteeksi. Joissain tilanteissa osa opiskelijoista saattaa turhautua ja pitää opetettua asiaa jopa liian yksinkertaisena, kun taas toisille opetuksen seuraaminen voi olla erityisen haastavaa. (Nokelainen 2011, 70.)

Opettajilta edellytetään maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opettamisessa erityisosaamista, johon olisi tärkeää saada perehdytystä. Perehdytyksessä tulisi ottaa huomioon monikulttuurisuuden, monimuotoisuuden sekä opiskelijoiden puutteellisen kielitaidon tuomat haasteet. Lisäksi tarvitaan valmiuksia opetuksen suunnitteluun sekä ratkaisumalleja erilaisiin tilanteisiin maahanmuuttajataustaisessa opiskelijaryhmässä. (Nokelainen 2011, 70.) Opetettaessa maahanmuuttajia kielitietoisuus on tärkeää, mutta se on myös haastavaa arjen vaihtuvissa tilanteissa. Aina ei ole aikaa ajatella, onko eri tilanteissa käytetty kieli sellaista, mitä opiskelija ymmärtää

ja jonka avulla hän oppii opiskeltavan asian. Aina ei myöskään muista havainnollistaa tai puhua selkeämmin. (Mela & Mikkonen 2003, 14.)

Oppilaitoksissa olisi hyvä huomioida maahanmuuttajaopiskelijat heti aloittamisvaiheessa. Opettajien sekä opinto-ohjaajien tulisi tehdä yhteistyötä ja välittää toisilleen tietoa opiskelijoiden kielitaidosta, jotta jokaisen opettajan vastaanottamisvalmiudet sekä auttamistaidot maahanmuuttajaopiskelijaa kohtaan kehittyisivät. (Aunola 2004, 79.) Yhteistoiminta monikulttuurisessa kouluyhteisössä voi kuitenkin olla haastavaa, sillä eri kulttuureista tulevien ihmisten erilaiset ajattelutavat voivat aiheuttaa konflikteja. Kuuntelu, tasapuolinen osallistuminen ja keskinäinen arvostus edistää toimivaa yhteistoimintaa sekä lisää luottamusta ihmisten välille. (Taajamo & Puukari 2007, 39-40.) Vuorovaikutuskäytännöt ovat osa oppimisen kulttuuria ja esimerkiksi erilaiset käsitykset oppimisesta määrittävät vuorovaikutuskulttuuria (Metsänen & Nikander 2012, 11). Opettajien on kyettävä antamaan vuorovaikutuksellista ohjausta ja tukea maahanmuuttajaopiskelijalle edistääkseen sopeutumista suomalaiseen opiskelukulttuuriin. Vuorovaikutuksellisella tuella voidaan myös ennaltaehkäistä opiskelun keskeyttämistä. Jotta maahanmuuttajien koulutuksen toteuttaminen olisi onnistunutta, on opettajien tehtävä jatkuvasti yhteistyötä. (Nokelainen 2011, 70.)

Maahanmuuttajataustaisten opettaminen on vaativaa sekä haastavaa, sillä opiskelijoita tulee usein eri kulttuureista (Aunola 2004, 77). Tämä edellyttää opettajilta myös erityistä tiedollista, asenteellista ja taidollista kompetenssia. Lisäksi opettajan tulee tuntea omat kulttuuriset arvonsa ja lähtökohtansa sekä ottaa arvioinnissa huomioon toisesta kulttuurista tulevien näkökulma. Opettajan on myös osattava huomioida opiskelijan kulttuurinen ja yhteiskunnallinen tausta sekä ohjattava opiskelijaa sujuvan suomen kielen käyttöön sekä kirjallisesti että suullisesti. (Karasma 2012, 126; Koppinen & Pollari 2000, 59.) Tärkeää on myös huolehtia opiskelijan oikeakielisyydestä. (Koppinen & Pollari 2000, 59.) Mikäli ryhmässä on myös muita kuin vieraskielisiä opiskelijoita, koko ryhmälle pitäisi silti teettää pääsääntöisesti samat tehtävät. vieraskielisiä opiskelijoita kuitenkin tuetaan asioiden ymmärtämisessä ja heille kertyy väistämättä myös omia kotitehtäviä, sillä uudet käsitteet ja sanat on opeteltava itsenäisesti. (Koppinen & Pollari 2000, 59.)

8 Opetusmateriaalin tuottaminen

Opinnäytetyön toiminnallisena tuotoksena luodaan kielellistä tukimateriaalia maahanmuuttajaopiskelijoille. Idea opinnäytetyöhön syntyi kirjoittajan työpaikalla Stadin ammatti- ja aikuisopistossa, joka myös valikoitui yhteistyöorganisaatioksi. Oppilaitoksessa maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä on kasvussa, eivätkä kaikki opetusmateriaalit ole pysyneet mukana muutoksessa. Koskimäen (2004, 10) mukaan yhä useampi maahanmuuttaja hakeutuu Suomessa suoritettun peruskoulun tai valmistavan koulutuksen jälkeen ammatilliseen koulutukseen. Vieraskielisyyden kasvaminen oppimisympäristössä vaatii opetushenkilökunnalta uudenlaista osaamista

ja uudistumiskykyä (Helsingin kaupunki 2019c). Tästä syystä opetusmateriaaleja päätettiin uudistaa. Arvioitaessa opetusmateriaalin tarvetta lähiesimiehen sekä opettajakunnan kanssa, kävi ilmi ettei kielellisiä haasteita omaaville opiskelijoille ole tarjolla materiaaleja, jotka helpottaisivat oppimista. Aunolan (2004, 90) mukaan monet opiskelevat ammatillisten opintojen lisäksi suomea, mutta silti opinnoissa käytettävä kieli voi olla vaikeaa. Kehittämällä opetusmateriaalia, halutaan vastata maahanmuuttajien tarpeisiin. Kielitietoisemmalla materiaalilla opetusta voidaan myös tarpeen tullen myös eriyttää. Koppisen ja Pollarin (2000, 59.) mukaan selkomateriaalien käyttö on yksi eriyttämisen keinoista. Myös Roihan ja Polson (2018) Viiden O:n eriyttämisen mallissa opetuksen tukimateriaalin tärkeyttä korostetaan.

Materiaalin tuottamisen tarkoituksena on edistää opiskelijoiden opiskelukykyä sekä opettajan läsnä ollessa että itsenäisesti. Sen tavoitteena on parantaa opiskelijoiden oppimisen kokemusta sekä opetuksen laatua ja varmistua siitä, että he ymmärtävät teorian tietoa ja osaavat hyödyntää sitä käytännön työssä. Opetuskyvyn edistäminen on yhteydessä parempiin oppimistuloksiin sekä vaikuttaa ennaltaehkäisevästi opiskeluun liittyviin ongelmiin sekä syrjäytymiseen. (Kunttu, Komulainen, Makkonen & Pynnönen 2011.) Materiaalista hyötyvät opiskelijoiden lisäksi myös kaikki opettajat, joiden ryhmässä on yksikin maahanmuuttajataustainen opiskelija. Opetusmateriaalissa on otettu huomioon voimassa oleva opetussuunnitelma sekä tutkinnon ammattitaitovaatimukset. Materiaalissa on myös otettu huomioon, ettei S2-opiskelijan materiaali eroa sisällöllisesti muun ryhmän käyttämästä materiaalista tai tehtävistä. Materiaalissa asioita on esitetty visuaalisesti sekä kielellisesti selkeämmin.

Opinnäytetyön idean syntyessä Stadin ammatti- ja aikuisopistossa oli käynnissä kasvohoitopalvelut- tutkinnon osan opetus. Maahanmuuttajaopiskelijat oli koottu yhteen ryhmään, joten opettettava ryhmä koostui sillä hetkellä ainoastaan maahanmuuttajataustaisista opiskelijoista. Ryhmä opiskeli muutaman kuukauden yhdessä kasvohoitopalvelut -tutkinnon osaa, ja eteni hitaammin kuin niin sanotussa tavallisessa ryhmässä olevat. Ryhmässä oli eri tasoisia opiskelijoita niin kielellisesti kuin ammatillisestikin ja heikko kielitaito loi lisähaasteita opettajalle. Haasteita loi erityisesti se, että opetusmateriaalit sisälsivät vaikeasti ymmärrettävää ammattisanastoa ja sanojen sekä käsitteiden selittämiseen meni paljon aikaa oppitunnista. Käsiteltävän asian opetus jäi usein pinnalliseksi eikä itse asiaa ymmärretty kokonaisuutena. Vaikka kosmetologin työ koostuukin pitkälti käytännöntyöstä, sisältyy tutkintoon paljon teorian tietoa, jonka pohjalta käytännön työtä opitaan. Opiskelijan on esimerkiksi tunnistettava ja otettava hoidossa huomioon iho- ja kynsimuutokset sekä asiakkaan terveydentila ja allergiat. Lisäksi opiskelijan on osattava ohjata asiakas tarvittaessa asiantuntijalle. (Opetushallitus 2019e.)

Kun kasvohoitopalvelut -tutkinnon osa oli saatu päätökseen, ryhmä eteni opinnoissaan seuraavaan tutkinnon osaan, jalka- ja käsihoitopalveluihin. Kasvohoitopalveluiden opetuksessa oli huomattu, että opetuksen tueksi tarvitaan vieraskielisille suunnattua opetusmateriaalia, jotta

ammattitaitovaatimukset täyttyvät sekä oppimisen laatu paranee. Jalka- ja käsihoitopalveluiden opettamisen alkaessa aloitettiin opetusmateriaalin kehittämistyö, jonka tuotoksena valmistuu S2-tukimateriaalia jalka- ja käsihoitopalvelut -tutkinnon osan opetuksen sekä oppimisen tueksi.

Opiskelijoilta saatu palaute kasvohoitopalvelut-tutkinnonosan päättyessä oli arvokasta opinnäytetyön materiaalin kehittymisen kannalta. Opiskelijat kertoivat, että hallitsivat käytännön työskentelyn, mutta osa teoria-asioista oli jäänyt oppimatta kielitaidon puutteiden takia. Koppinen ja Pollari (2000, 59) toteavat, että jokainen opettaja on vastuussa opettamansa aineen ja tutkinnonosan käsitteiden ja sanaston riittävästä opettamisesta. On selvää, että jokainen haluaa opetuksensa olevan laadukasta, mutta yksittäisten opettajien resurssit eivät kuitenkaan aina riitä siihen, että opetusta voitaisiin kokonaisvaltaisesti muokata tai kehittää. Opinnäytetyöllä vastataan myös tähän haasteeseen.

Kauneudenhoitoala on kokonaisuudessaan hyvin käytännönläheistä ja nykyään opitaan yhä enemmän työelämässä. Teoriatiedon opettamista joudutaan työelämlähtöisyyden takia usein supistamaan ja teoria täytyy opiskella itsenäisesti. Yksinkertaistettu ja selkeämpi tukimateriaali tukee opiskelijan itsenäistä opiskelua sekä auttaa jokaista opiskelijaa sisäistämään teorian tietoa sekä ammattisanastoa paremmin.

Opinnäytetyöstä keskusteltiin yhdessä opettajakunnan kanssa ja työn edetessä kävi ilmi, että kielihaasteita on muissakin ryhmissä kuin vain yhdessä. Suuret ja eritasoiset ryhmät ovat oppimisympäristönä monille haastavia, joten tukimateriaalin hyödyt koskettavat laajalti koko kauneudenhoitoalaa. Mikäli opetusryhmässä on sekä suomenkielisiä että vieraskielisiä opiskelijoita, kielellisen tukimateriaalin avulla opettajien ei tarvitse mukauttaa opetusta kokonaan tai edetä hitaammin, sillä he voivat tarjota yksittäisille opiskelijoille itseopiskelumateriaalia tai resurssien mukaan tarjota näiden tukimateriaalien varassa olevaa tukiopetusta. Kielellinen tukimateriaali verkossa helpottaa kaikkien opettajien päivittäistä työtä. Tuotetut materiaalit säästävät jatkossa myös eriyttämiseen kuluvaan aikaan, kun samoja materiaaleja voi hyödyntää tulevaisuudessa (Roiha & Polso 2018).

8.1 Suunnitteluvaihe

Toiminnallisessa opinnäytetyössä idea ja tavoitteet tulee olla tiedostettuja, harkittuja ja perusteltuja, joten toimintasuunnitelman tekeminen on tärkeää. Toimintasuunnitelma on tärkeä työkalu, jonka avulla työn tekijälle jäsentyy mitä tehdään, miten tehdään ja miksi tehdään. Suunnitelmaan pitäisi sitoutua ja sen avulla myös osoitetaan kyky johdonmukaiseen päättelyyn ideassa sekä tavoitteissa. (Airaksinen & Vilkkä 2004, 26-27.) Airaksisen & Vilkan (2004) mukaan toimintasuunnitelman alussa kartoitetaan lähtötilanne sekä idean kohderyhmä ja tarpeellisuus. Työ aloitettiin suunnitteluvaiheesta, jossa aluksi kartoitettiin materiaalin tarvetta sekä suunniteltiin sisältöä ja kohderyhmää yhdessä yhteistyöorganisaation kanssa.

Suunnitteluvaiheessa päätettiin, että opinnäytetyön toiminnallisena tuotoksena valmistuva materiaali rajataan siten, että materiaalia tuotetaan vain yhteen tutkinnon osaan. Tutkinnon osaksi valikoitui jalka- ja käsihoitopalvelut. Koppisen & Pollarin (2000, 59) mukaan S2-opetuksen suunnittelussa on syytä rajata materiaali keskeisiin sisältöihin ja ottaa huomioon opiskelijan sen hetkinen kielitaito. Materiaalia voidaan tulevaisuudessa laajentaa myös muihin tutkinnon osiin, mutta haluttiin keskittyä ensin yhteen tutkinnon osaan. Tutkinnon osaksi valikoitui jalka- ja käsihoitopalvelut, koska havaittiin, että materiaalin tarve sillä hetkellä on suurin kyseisen tutkinnon osan opetuksessa. Tutkinnon osan opetus oli käynnistymässä ja materiaalia alettiin tarvita nopealla aikataululla. Rajaus arvioitiin sopivaksi opetusmateriaalien laajuuteen, aikatauluun sekä ryhmän kielitaitoon nähden.

Suunnitteluvaiheessa tutustuttiin aluksi tutkinnonosan oppimistavoitteisiin ja ammattitaitovaatimuksiin. Lisäksi tutustuttiin jo olemassa oleviin opetusmateriaaleihin ja pohdittiin, miten niitä voidaan hyödyntää toteutusvaiheessa. Laadittiin myös aikataulu sekä tutustuttiin lähdekirjallisuuteen ja teorian tietoon. Oppimateriaalit suunniteltiin vastaamaan ammattitaitovaatimuksia, arviointikriteereitä sekä Stadin ammatti- ja aikuisopiston käyttämää oppikirjaa Halsas-Lehto, Härkönen & Oksman: Ihonhoito kauneudenhoitoalalla 2018.

Yhtenä menetelmänä materiaalin suunnittelemisessa ja sen kehittämisessä käytettiin dialogista keskustelua opettajakunnan kanssa. Salosen (2013, 22) mukaan dialoginen keskustelu on osa reflektointia ja osallistamista. Suunnittelu yhdessä yhteistyöorganisaation kanssa koettiin tärkeäksi koko opinnäytetyöprosessia ajatellen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston opettajakunnan kanssa päätettiin, että materiaali tuotetaan verkkoon. Tietotekniikan avulla opettajien on helppo muokata materiaaleja selkeämmiksi ja tehdä niihin esimerkiksi alleviivauksia ja lihavoitua tärkeimpien käsitteiden kohdille (Roiha & Polso 2018). Materiaaliin suunniteltiin tehtäväksi esimerkiksi lihavoitua ja tärkeimpien käsitteiden kohdille sekä muita tietotekniikan avulla toteutettavia osia. Lisäksi verkkomateriaali palvelee koko kauneudenhoitoalan työyhteisöä parhaiten, kun se on helposti kaikkien saatavilla. Materiaalia saa halutessaan tulostaa.

Opettajakunta on työssään tottunut käyttämään Microsoft Officen PowerPoint- sekä Word-ohjelmia, joten materiaali suunniteltiin toteutettavaksi käyttäen niitä. Muutamia yksittäisiä materiaaleja, kuten kuvakortteja suunniteltiin tallennettavaksi PDF-muotoon. PowerPoint ja Word valittiin, koska ne ovat opettajakunnalle tuttuja ja niiden avulla materiaalit ovat helposti jaettavissa ja muokattavissa myös jälkeenpäin. Keskusteltaessa Stadin ammatti- ja aikuisopiston opettajakunnan kanssa materiaalin julkaisemisesta, toive oli, että käytettäisiin Microsoft Officen Teams-työtilaa, jota käytetään tiimin ja tiimien väliseen yhteistyöhön, keskusteluun ja kokouksiin. Sinne saa jaettua myös tiedostoja. Opettajakunta on luonut Teamsiin tiedostokansion ”materiaalipankki”, joka sisältää eri aihealueiden valmiita, vapaasti käytettävissä olevia materiaalia. Materiaalipankkiin luotiin uusi kansio ”S2-materiaalit” johon valmis materiaali vietäisiin.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on käytössä paljon opetusmateriaalia eri opettajien tekeminä. Kaikista aiheista yhteistä materiaalia kuitenkin ole. Opetuksen suunnitteluun menee aina aikaa ja jotkut opettajat tekevät edelleen itse materiaalinsa. Toisten tekemät materiaalit eivät välttämättä kelpaa kaikille, vaan omalla tyylillä tehdyt materiaalit tuntuvat tehokkaimilta. (Mela & Mikkonen 2003, 7.) Yhteisen materiaalin luomisella pyritään kuitenkin siihen, että jokainen niitä tarvitseva käyttäisi niitä, jotta jokaisen maahanmuuttajaopiskelijan tukeminen olisi yhtenäistä. Valmiit materiaalit vapauttavat myös opettajien materiaalien tekoon käyttämään työaika muuhun.

Suunnitteluvaiheessa tutustuttiin myös Papunet-sivuston kuvatyökaluun, jonka avulla voidaan tehdä kuvakortteja. Kuvatyökalua kokeiltiin ja se todettiin toimivaksi työkaluksi kuvakorttien toteuttamisessa. Kokeileva toiminta on osa kehittämismenetelmiä (Salonen 2012, 22). Toteutustapojen kokeilu koettiin tärkeäksi, jotta siihen ei mene aikaa toteutusvaiheessa. Papunetin kuvapankki on ilmainen, joten kuvapankista löytyviä kuvia voidaan hyödyntää materiaalissa. Lisäksi tutustuttiin pxhere.com-sivustoon, joka tarjoaa myös tekijänoikeuksista vapaita kuvia CC0-lisenssin alla. Kartoitettiin mitä kuvia ilmaisista pankeista voidaan hyödyntää ja mitä kuvia otetaan itse. Kuvia tullaan käyttämään muun muassa erilaisissa kuvakorteissa. Lisäksi kuvia käytetään opettajille suunnatuissa valmiissa Powerpoint-esityksissä.

Valmistuvaa materiaalia voidaan testata ja hyödyntää heti sen valmistuessa ja mahdollisia kehitysideoita voidaan kirjata opetuksen edetessä. Lisäksi materiaalista otetaan vastaan palautetta läpi koko prosessin.

8.2 Toteutusvaihe

Toiminnallisen opinnäytetyön lopputulos tulee olla konkreettinen. Toteutusvaiheessa on mietittävä kohderyhmän kannalta, millaiseen muotoon idea toteutetaan, jotta se palvelisi parhaiten. (Airaksinen & Vilkkä 2005, 51.) Työ aloitettiin pohtimalla teorian tiedon pohjalta, mitä tulee ottaa huomioon vieraskielisten opetusmateriaalia tehdessä. Kartoitettiin myös, mitä S2-opetus pitää sisällään, ja miten opetuksen eriyttämistä voidaan hyödyntää. Roihan ja Polson (2018) mukaan voidaan esimerkiksi selkeyttää haasteellisia lauserakenteita, sekä korvata vaikeita sanoja. (Roiha & Polso 2018.)

Jotta opiskelija voi tehdä käsi- ja jalkahoitoja, hänen täytyy ymmärtää perusasiat, joten opetusmateriaalin tuottamisen seuraava vaihe oli selkeämmän teoriamateriaalin tekeminen sekä jalka- että käsihoitoon liittyvistä asioista. Jo ensimmäisen opetustunnin aikana valkeni, että kielitaidon taso ryhmässä on hyvin vaihteleva, ja tukimateriaalin tarve on oletettua suurempi. Käsitteiden sekä ammattisanaston ymmärtäminen ja soveltaminen käytännön työhön osoittautui opiskelijoiden keskuudessa haastavammaksi kuin oli oletettu. Teoriaopetuksen kirjalliseen materiaalin tuotettiin Powerpoint-esityksiä, joissa oppikirjan haasteellisia lauserakenteita on selkiytetty. Esitykset on tarkoitettu opettajalle teoriaopetuksen tueksi, mutta materiaalin voi

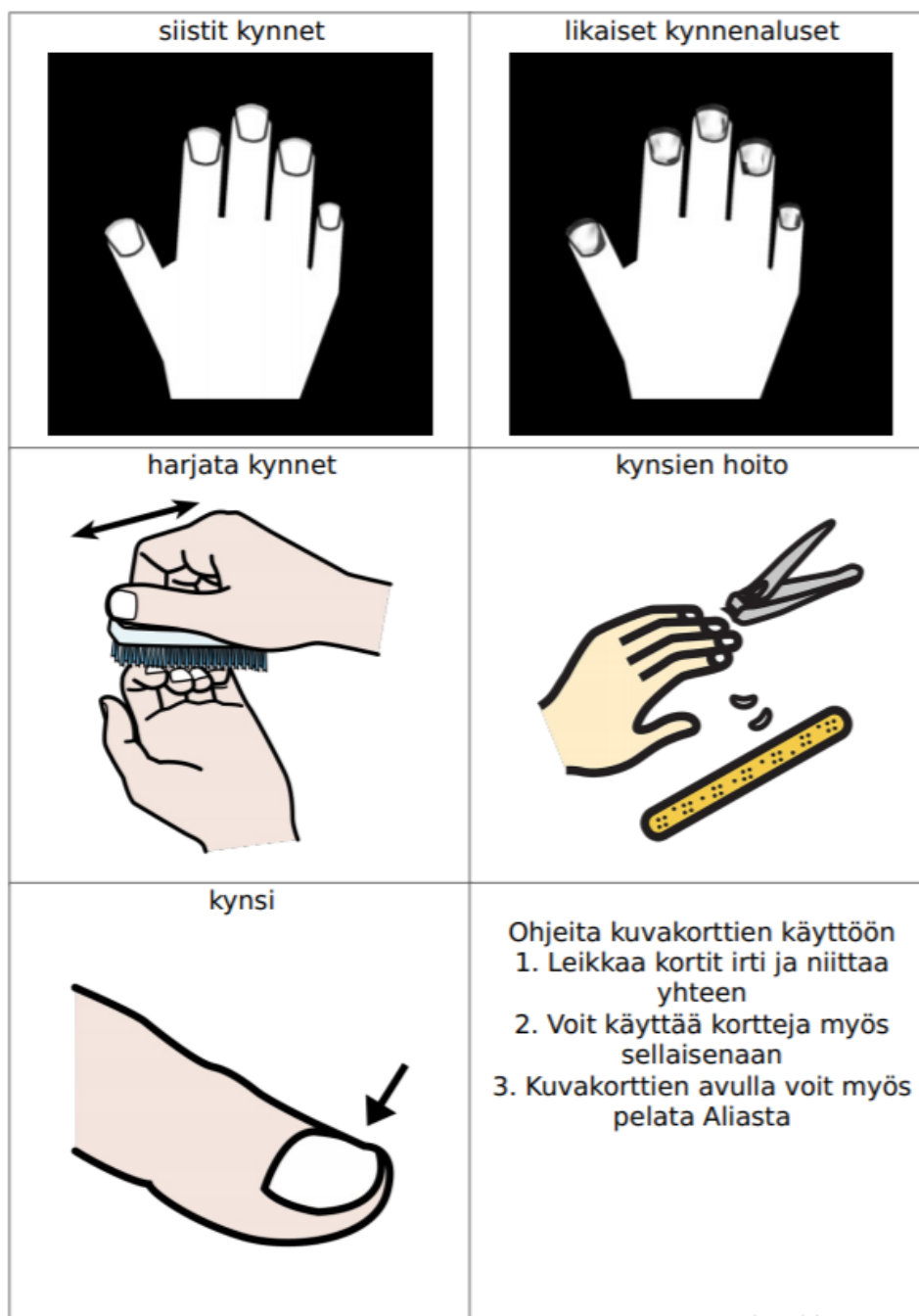
jakaa suoraan myös opiskelijalle. Teoriamateriaalin pohjalta tehtiin myös muutama kirjallinen tehtävä opiskelijalle.

Opetusmateriaali alkoi valmistua vähitellen opetuksen edetessä. Suurin osa materiaalista tehtiin alusta asti hyödyntäen oppikirjaa sekä kuvia, mutta aikataulullisista syistä osassa materiaaleissa käytettiin pohjana aiemmin tehtyjä materiaaleja ja muokattiin niitä selkeämpään muotoon. Vaikka osassa materiaaleissa pohjana käytettiin aiemmin luotuja materiaaleja, materiaali julkaistiin silti kokonaisuutena eikä muokkauksia tallennettu alkuperäisiin tiedostoihin. Vuoden 2018 ammatillisen koulutuksen uudistuksen myötä hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto yhdistettiin yhdeksi tutkinnoksi, mutta kauneudenhoitoalan opetussisällöt ovat kuitenkin silti säilyneet samoina kuin ennen muutosta (Opetushallitus 2018). Tästä syystä ei koettu tarpeelliseksi lähteä sisällöllisesti muuttamaan jo tehtyjä materiaaleja. Sisältöjä ei muutettu myöskään siksi, että maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden ammatilliset tavoitteet eivät poikkea muista opiskelijoista (Koskimäki 2004, 15-16).

Teoriaopetus eteni suunniteltua hitaammin, joten joidenkin materiaalin osien kehittämiseksi jäi enemmän aikaa kuin oli suunniteltu. Aikaa kuitenkin myös tarvittiin, sillä materiaali alkoi kokonaisuudessaan hahmottua vasta toteutusvaiheessa. Materiaalista alkoi muodostua oletettua laajempi ja sen työstäminen oli paikoitellen hidasta. Opetusmateriaalia laajennettiin toteutusvaiheen edetessä opetuksen tarpeita vastaavaksi. Materiaalia kokeiltiin opetuksessa ja opiskelijoilta saatu palaute vahvisti materiaalin toimivuutta ja sen tarpeellisuutta. Opiskelijoiden osaamisesta haluttiin kuitenkin varmistua ja S2-materiaaliin tehtiin seuraavaksi opiskelijan oppimista arvioiva testi. Oppimisen arviointi on Räihän ja Polson (2018) mukaan yksi tärkeimmistä opetuksen asioista sekä yksi eriyttämisen osa-alueista. Arvioinnin seurauksena opettajan voi myös yksilöidä opetuksen tavoitteet erilaisille opiskelijoille sekä valikoida menetelmiä niiden saavuttamiseksi (Mela & Mikkonen 2003, 13).

Seuraavaksi alettiin tuottaa kuvakortteja sekä kuvatehtävää jalan osista. Vuorisen (1998, 150) mukaan kuvat helpottavat muistamista sekä palauttaa asioita paremmin mieleen. Kuvakortteja voidaan käyttää monipuolisesti opetuksessa. Opetuksen edetessä havaittiin, että joidenkin opiskelijoiden oli vaikea nimetä ja paikantaa esimerkiksi jalan ja käden osia. Lisäksi hoitovälineiden opettelu toi mukanaan paljon uusia sanoja ja käytännön työn sekä suullisen taidon yhdistäminen käytännössä osoittautui haastavaksi. Teoriatiedon muistaminen ja ymmärtäminen oli myös haastavaa. Koppisen ja Pollarin (2011, 153) mukaan S2-opetuksessa tulisi hyödyntää kirjallisten materiaalien lisäksi myös suullisia ja toiminnallisia tehtäviä. Vuorisen (1998, 150) mukaan kuvien avulla voidaan hahmottaa kokonaisuuksia helpommin. Lisäksi kuvien avulla voidaan välittää ja vastaanottaa viestejä, vaikka vastaanottajan kielellisissä taidoissa olisi suurikin puutteita (Papunet 2019). Kortit tuotettiin Word-ohjelmalla sekä Papunetin kuvatyökalun avulla ja tallennettiin PDF-muotoon. Yhdellä sivulla on enintään kuusi kuvaa ja korteissa on lisäksi lyhyt teksti, joka kertoo mitä kuvissa on. Kortteihin kirjoitettiin kuvien lisäksi tekstiä,

sillä Papunetin (2019) mukaan kuvia käytettäessä on varmistuttava siitä, että opiskelija tunnistaa kuvan ja ymmärtää sen merkityksen.

Kuva 1: Esimerkki kuvakorteista

Opiskelija voi halutessaan leikata kortit irti paperista, niitata yhteen pienemmäksi nipuksi tai pitää sellaisenaan mukanaan esimerkiksi työpöydällä hoitojen harjoitteluvaiheessa. Kuvakortit kulkevat helposti opiskelijan mukana ja niistä voi tarkistaa helposti esimerkiksi unohtuneen

sanan. Kortit voi myös laminoida tai päällystää kontaktimuovilla, jotta ne säilyisivät parem-
massa kunnossa. Kuvakortteja voidaan käyttää monipuolisesti opetuksessa ja ne voidaan jakaa
opiskelijoille lisämateriaalina tai teorian materiaalin tueksi. Lisäksi kuvakorttien avulla voidaan
teettää suullisia sekä toiminnallisia tehtäviä kuten sananselitys -peli ”Alias”-tyylisesti. Kuva-
kortteja voidaan myös jakaa opiskelijoille kaksin kappalein, jolloin muistipelin pelaaminen on-
nistuu.

Jalan osat

Polvi	Sääri	Pikkuvarvas
Polvitaive	Pohje	Reisi
Nilkka	Varpaan kynsi	
Isovarvas	Jalkapohja	
Jalkapöytä	Kantapää	

Kuva 2: Jalan osat-tehtävä (Super coloring 2020.)

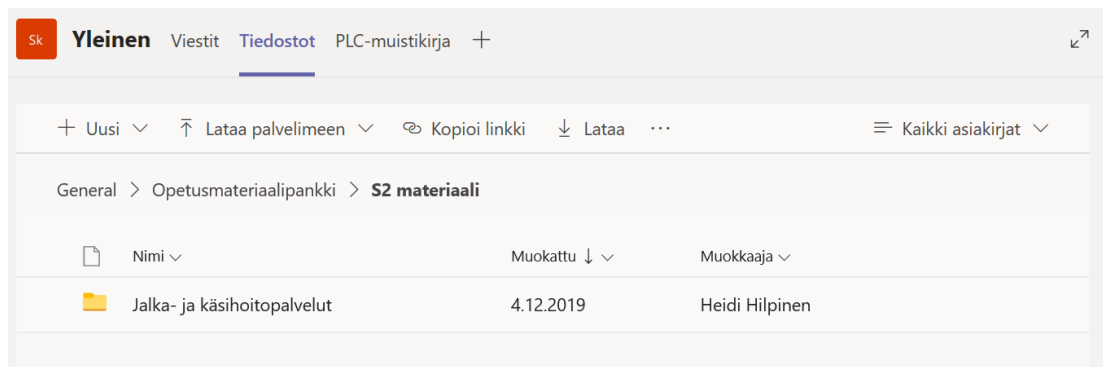
Opiskelijan tehtävänä on täydentää kuvaan oppikirjaa ja internettiä apunaan käyttäen raajojen
eri osat. Raajojen nimet on annettu kuvan alapuolella, mutta opiskelijan pitää osata sijoittaa
nimet paikoilleen.

Kuvakortit oli tarkoitus tuottaa myös käsi- ja jalkahoidon eri vaiheista, mutta maailmalla valitsevan Covid-19-viruksen aiheuttaman poikkeustilanteen takia kaikki Suomen koulut suljettiin valmiuslain nojalla, eikä valokuvia voitu ottaa. Kuvat oli tarkoitus ottaa Stadin ammatti- ja aikuisopiston tiloissa, eikä korvaavaa tapaa tuottaa kortteja löytynyt. Ilmaiset kuvapankit eivät tarjonneet kuvakortteihin tarpeeksi laajalti kuvamateriaalia, joten niiden tuottaminen jätettiin myöhempään ajankohtaan. Kuvakortteihin lisättiin kuitenkin kuvat sellaisista hoidon vaiheista, joihin löytyi sopivat kuvat kuvapankeista, mutta kaikkia hoitojen vaiheita niissä ei ole. Tästä syystä päätettiin suunnitelmasta poiketen tuottaa vielä ylimääräinen sanojen selitys -tehtävä. Tärkeät käsitteet unohtuvat helposti, joten ne koottiin listaksi yhteen Word-tiedostoon. Tehtävän voi teettää opiskelijoille joko suullisena tai kirjallisena.

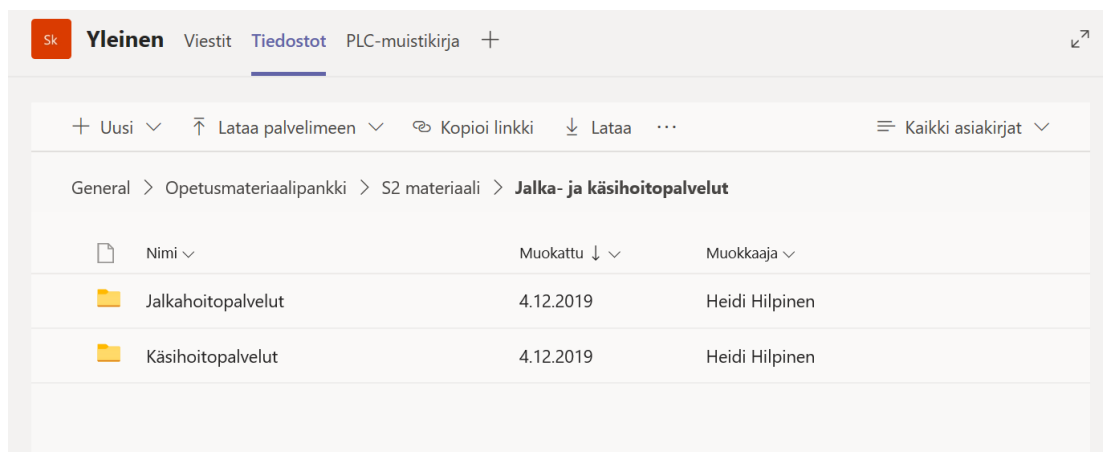
Materiaalia tehtiin aluksi Word-, Powerpoint-, ja PDF-tiedostoiksi, joita jaettiin vähitellen opettajille sähköpostitse sekä yhteiseen Teams-kansion kautta. Samoihin aikoihin opettajille esiteltiin myös Google Classroom-työtila. Työn loppuvaiheessa materiaalin lopullinen muoto päätettiin ja se julkaistiin suunnitelmasta poiketen kokonaisuudessaan Google Classroom-alustalle. Tähän päädyttiin sillä, opettajat saivat koulutuksen kyseisen alustan käyttöön ja se todettiin paremmaksi alustaksi materiaalille. Se todettiin myös visuaalisesti selkeämmäksi ja sen huomattiin palvelevan kohderyhmää sekä opettajakuntaa parhaiten. Google Classroom on sähköinen oppimisalusta, joka on myös opiskelijoiden käytössä, joten sen avulla materiaali voidaan jakaa kokonaisuudessaan helposti myös suoraan opiskelijoille, eikä opettajan tarvitse ensin tallentaa materiaaleja omalle laitteelleen, ja vasta sitten välittää ne opiskelijoiden käyttöön. Joitakin materiaaleja jouduttiin muokkaamaan alustalle sopivammaksi, mikä vei ylimääräistä aikaa. Google Classroomia haluttiin kuitenkin käyttää, sillä se oli yhteistyöorganisaation toive ja tekijänkin mielestä selkeämpi alusta. Google Classroomissa kaikki materiaalit ja tehtävät ovat yhdellä sivulla ja ne voi jaotella eri otsikoiden alle. Alustalle voi liittää myös opiskelijoita ja koko materiaalin saa jaettua heille kokonaisuudessaan. Opettaja voi edelleen myös halutessaan tulostaa materiaalia tai jakaa vain tiettyjä osia siitä. Opiskelija liittyy koodin avulla tutkinnon osan verkkoalustalle ja opettajan jakama materiaali on hänen käytettävissään. Hän voi myös tehdä verkkotehtävät suoraan verkossa sekä palauttaa ne suoraan järjestelmän kautta opettajalle tarkistettavaksi. Paperikopioita eikä sähköpostiviestejä välttämättä tarvita.

Materiaalin osia on edelleen saatavilla myös Teamsissä, josta opettajat voivat tulostaa ja tarkastella yksittäisiä tiedostoja. Teamsissä opetusmateriaali näkyy ainoastaan opettajille ja materiaali täytyy jakaa opiskelijoille yksittäin joko paperisena tai erillisinä tiedostoina esimerkiksi sähköpostin välityksellä. Teamsin kansiot ovat monen linkin takana ja joskus on vaikeaa muistaa missä kansiossa mikäkin on. Materiaalit ovat jaoteltu selkeästi kansioihin, mutta kansioihin pääseminen vaatii monta klikkausta ja kirjautumisen ennen kuin varsinaiseen materiaaliin on mah-

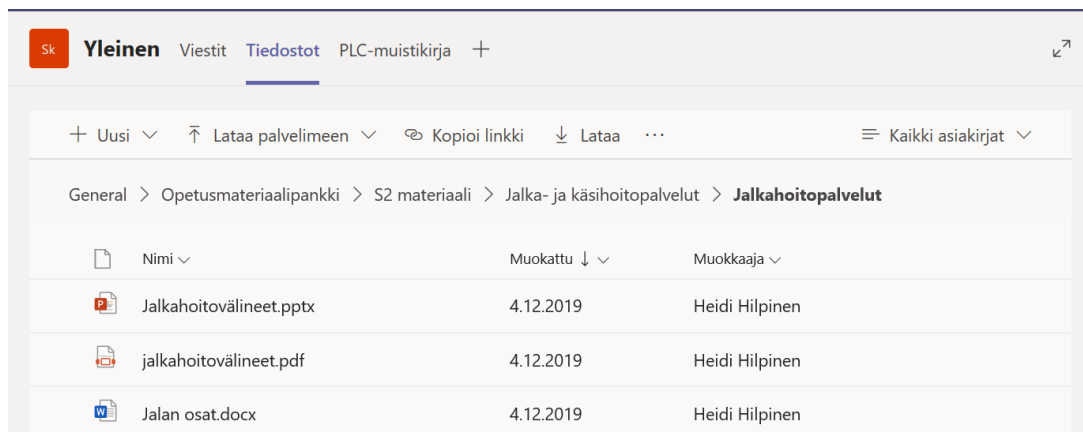
dollista päästä käsiksi. Lisäksi Teamsissä on monta eri tiimiä ja paljon tiedostoja, joten materiaalin etsiminen on hidasta ja materiaalin saa avattua vasta kun on ensin avannut muutaman muun kansion. Google Classroom toimii opetuksen apuna paremmin sekä opettajien että opiskelijoiden näkökulmasta.

Kuva 3: Opetusmateriaali Teamsissä

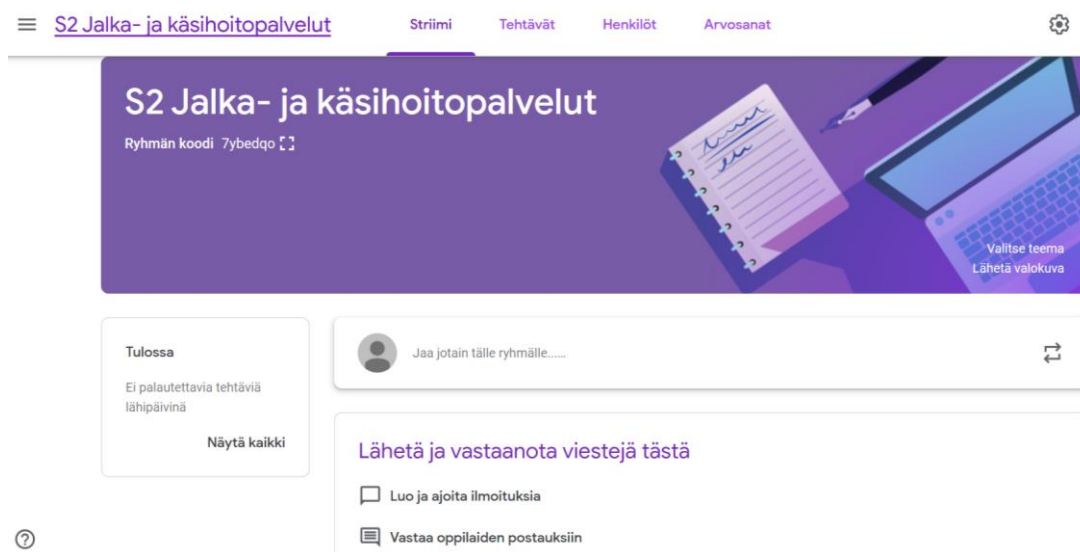

Kuva 4: Opetusmateriaali Teamsissä

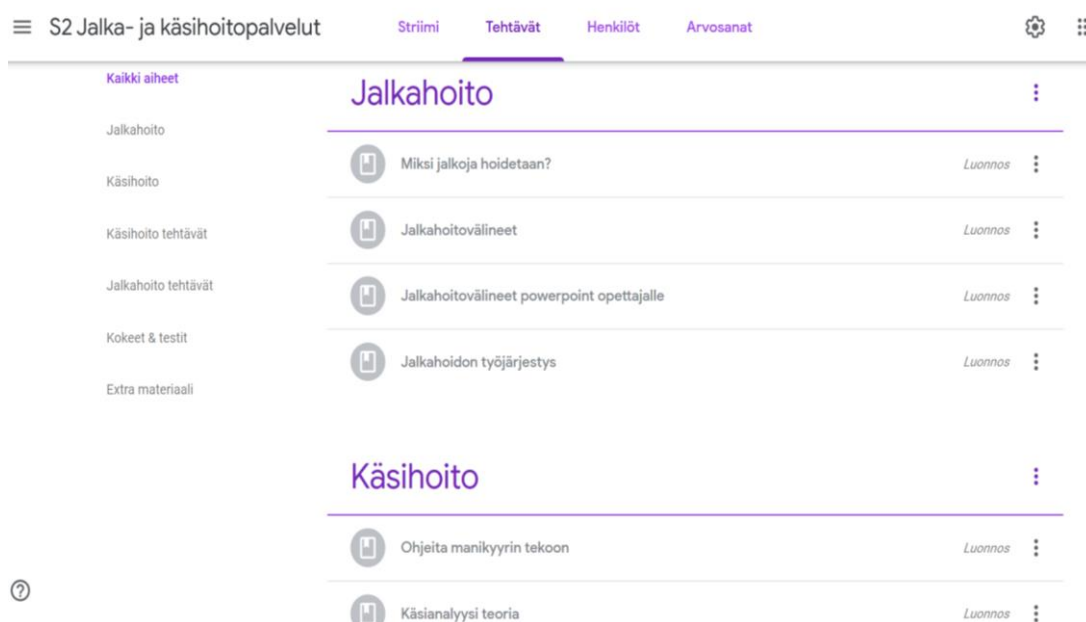

Kuva 5: Opetusmateriaali Teamsissä

Kuvissa 3, 4 ja 5 on havainnollistettu sitä, kuinka monen linkin takana opetusmateriaalit Teamsissä ovat. Helpompi ja nopeampi reitti materiaaleihin on Google Classroom, jossa materiaalit ovat selkeämmin esillä. Opettajilla on Google classroomiin laajemmat oikeudet kuin opiskelijoilla, ja opettaja voi halutessaan piilottaa tietyn materiaalin opiskelijoilta. Pääosin Classroom-alusta sekä materiaalit näkyvät kuitenkin samanlaisina sekä opettajille että opiskelijoille. Classroom-alusta on otettu vähitellen käyttöön Stadin ammatti- ja aikuisopistossa ja jokaiselle tutkinnon osalle on luotu oma toteutus. Toteutus, jolle S2 tukimateriaali on julkaistu, on nimetty tutkinnon osan mukaan. Mukana on etuliite S2, jotta se erotetaan tavallisesta toteutuksesta.

Kuva 6: Google Classroom oppimisalustan etusivu

Kuva 7: Materiaalia Google Classroomissa

Tukimateriaalin kokonaisuus haluttiin pitää selkeänä ja helposti jaettavana, joten materiaalia ei lähdetty laajentamaan liikaa. Kokonaisuus sisältää valmiiden materiaalien lisäksi avoimia tehtäviä, joita opiskelijat voivat tehdä sekä yksin että ryhmässä. Nikkola, Rautiainen & Räihä (2013) toteavat teoksessaan, että opettajan on haastettava tehtävien avulla opiskelijoiden ajattelua, eikä vain antaa valmiita vastauksia, joten materiaaliin haluttiin lisätä myös muutama haasteellisempi tehtävä, kuten sanojen selitys -tehtävä.

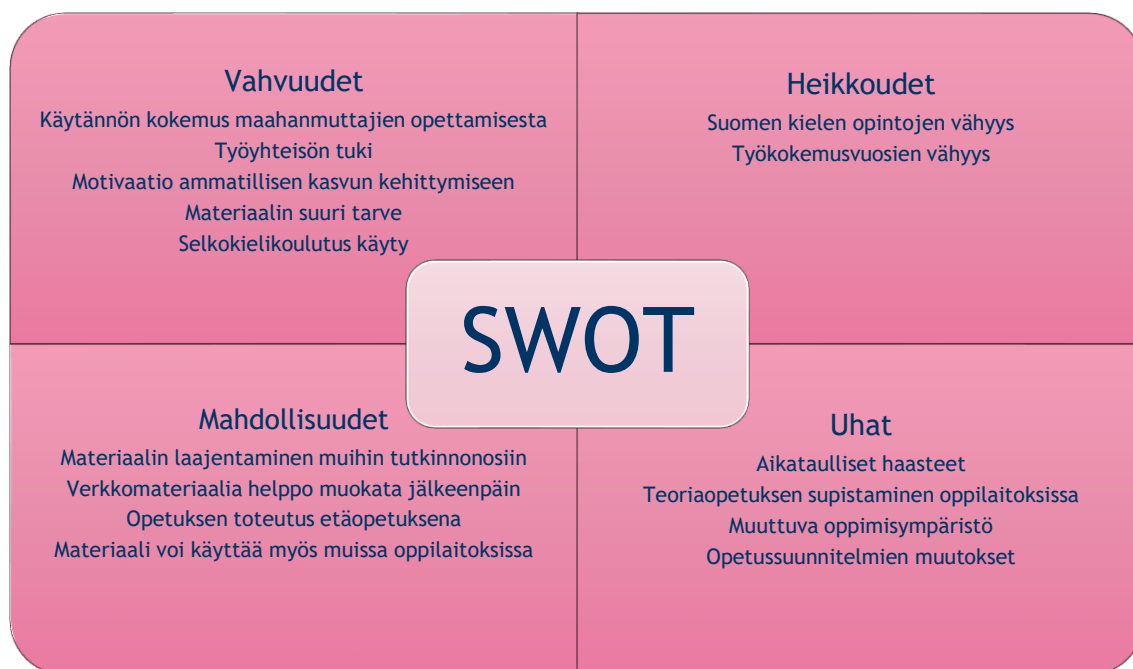
9 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Koko opinnäytetyöprosessin ajan toteutettiin itsearviointia ja reflektointia. Toiminnallisen osuuden onnistumista ja tavoitteiden täyttymistä arvioitiin materiaalin käyttökelpoisuudella sekä pyytämällä suullista palautetta yhteistyöorganisaation opettajakunnalta. Lisäksi tehtiin SWOT- eli nelikenttäanalyysi. Pohdittiin myös ammatillisen identiteetin kehittymistä opinnäytetyöprosessin aikana.

Ammatillinen identiteetti on osa aikuisen keskeistä identiteettiä. Ammatillinen identiteetti on käsitys itsestä ammatillisena toimijana ja se perustuu jokaisen omaan elämänhistoriaan. Identiteetin muodostumisessa tärkeitä kysymyksiä ovat millainen suhde ihmisellä on työhönsä ja ammatillisuuteensa, mihin hän kokee kuuluvansa ja samastuvansa työssään, mitä hän pitää tärkeänä siinä, mihin hän sitoutuu siinä sekä mitä arvoja ja eettisiä sitoumuksia hänellä on. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2006, 26,32.) Opinnäytetyöprosessi on osa ammatillista kasvua, urasuunnittelua sekä työllistymistä. (Airaksinen & Vilkkä 2006, 17). Lisäksi ammatillisen kasvun kannalta on myös tärkeää pohtia mitä tavoitteita ja uskomuksia on työssään sekä millaiseksi haluaa tulla. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2006, 26,32.)

Oman ammatillisen identiteetin ja osaamisen tiedostaminen on tärkeää työelämässä. Yhä useampi työ vaatii yksilöllisesti rakentuvaa ammatillista identiteettiä sekä aktiivista toimijuutta. Lisäksi työelämässä vaaditaan oman osaamisen tunnistamista, esittämistä sekä markkinointia erilaisten työnäytteiden avulla. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 27.) Ajan puute sekä työn kasvavat vaatimukset estävät tai vaikeuttavat omassa työssä toimimisen sekä työn vaikutusten reflektointia sekä pohdintaa. Työssä oppimiselle ja identiteetin määrittämiselle nämä olisivat kuitenkin välttämättömiä. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 28.)

Nelikenttäanalyysin avulla voidaan analysoida eri prosessien vahvuuksia ja heikkouksia sekä arvioida mahdollisuuksia ja uhkia. Lyhenne SWOT tulee englannin kielen sanoista strengths, weaknesses, opportunities ja threats. Nelikenttäanalyysin tarkoituksena on koota yhteen yksinkertaisesti ja tehokkaasti kaikki johtopäätöksiä varten tarvittavat tekijät. (Wood, 2017, 27-28)

Kuvio 4: Toiminnallisen opinnäytetyön nelikenttäanalyysi

Työtä tehdessä suurimmaksi vahvuudeksi osoittautui työn tekijän käytännön kokemus maahanmuuttajien opettamisesta. Vahvuutena koettiin myös se, että työn tekijällä oli motivaatiota ammatillisen kasvun kehittymiseen. Tekijän ammatillinen identiteetti kehittyi opinnäytetyön myötä kohti ammatillista opettajuutta, mikä varmistui seuraavaksi tavoitteeksi. Vahvuuksia ovat lisäksi myös esimerkiksi se, että työntekijä on osallistunut selkokieliopetukseen. Vaikka materiaalissa ei käytetty virallista selkokieltä, oli koulutuksesta hyötyä asioiden selkiyttämisessä. Aina ei kuitenkaan oltu varmoja siitä, oliko asia esitetty tarpeeksi selkeästi ja oliko käytetty tarpeeksi selkeää suomen kieltä. Suomen kielen opinnoista olisi varmasti ollut hyötyä ja

niiden vähyys osoittautuikin työn yhdeksi heikkoudeksi sen lisäksi, että tekijällä on takana suhteellisen vähän työkokemusvuosia. Työkokemusvuosien vähyys näkyi esimerkiksi siinä, että kaikki oppilaitoksen toimintatavat eivät olleet työn aloitusvaiheessa täysin tuttuja, joten niiden opettelu vei aikaa. Aikataululliset haasteet osoittautuivat työn yhdeksi uhaksi, mutta alun haasteista huolimatta aikataulussa pysyttiin. Tekijän mielestä työn yksi tärkeimmistä mahdollisuuksista on se, että tuotettu materiaali on tehty kokonaisuudessaan verkkoon ja mahdollistaa etäopetuksen. Materiaalin jatkokehittäminen on myös työn yksi mahdollisuuksista.

Tuotettu materiaali otettiin opinnäytetyön tekijän toimesta käyttöön heti sen valmistuessa. Jalka- ja käsihoitopalvelut -tutkinnon osan opetus oli sillä hetkellä käynnissä, joten materiaalia päästiin testaamaan käytännössä ja sen toimivuutta voitiin arvioida yhdessä työparin kanssa. Tuotettu materiaali on vähitellen otettu käyttöön myös laajemmin Stadin ammatti- ja aikuisopistossa. Sitä hyödyntävät eniten maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita opettavat opettajat sekä opiskelijat. Materiaalia on hyödynnetty sekä käytännön harjoittelun sekä teoriaopetuksen tukena. Lisäksi sen osia on jaettu opiskelijoille kotiin tai heitä on liitetty mukaan Classroom-alustalle, jossa he pääsevät tutustumaan materiaaliin itsenäisesti verkossa. Materiaalia ovat käyttäneet myös muut kuin maahanmuuttajien kanssa työskentelevät opettajat, sillä he ovat kaivanneet esimerkiksi visuaalisuutta opetusmateriaaleihin. Koppisen & Pollarin (2000, 59) mukaan selkeämmistä opetusmateriaaleista voivat hyötyä myös suomenkieliset oppimisvaikeuksista kärsivät opiskelijat, joten opinnäytetyön tekijä esitteli materiaalia myös niille opettajille, joilla on haasteita esimerkiksi keskittymis- tai oppimisvaikeuksista kärsivien opiskelijoiden kanssa. Opettajat innostuivat ideasta ja materiaalia on otettu käyttöön myös heidän keskuudessaan. Materiaalia käyttäneet opettajat ovat myös pitäneet tärkeänä sitä, että myös muille opetetaan esimerkiksi käytettävät välineet kuvien kera, jotta ymmärretään kaikkien välineiden tärkeys ja tarkoitus.

Opettajien antamassa suullisessa palautteessa materiaalia on pidetty selkeänä ja visuaalisena. Materiaali etenee palautteen mukaan johdonmukaisesti ja se on selkeästi esillä Google Classroomissa. Google Classroomia on pidetty materiaalille sopivana alustana, sillä se on helppokäyttöinen ja opettajakunta on saanut koulutusta sen käyttöön. Opinnäytetyön tekijän lisäksi kovin moni opettaja ei vielä käyttänyt materiaalia silloin kuin materiaalin osia julkaistiin ensimmäisen kerran Teamsissä, mutta yleisesti Classroom-alusta on todettu helpommaksi ja yksinkertaisemmaksi kuin Teams. Lisäksi Classroomia on miellyttävä käyttää ja sen avulla opettajien työ esimerkiksi tehtävien arvioinnissa helpottuu.

Materiaalin laajuus on koettu sopivana ja tehtävät yksinkertaisina, mutta myös sopivan haastavina kohderyhmä huomioon ottaen. Materiaalin selkeys ja laajuus ovat myös opinnäytetyön tekijän mielestä onnistuneita, vaikka kielen selkeyttäminen on ollut välillä haastavaa. Opetusmateriaalissa on pyritty hyödyntämään niitä asioita, joihin opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdyttiin. Sekä palautteen antajat että työn tekijä ovat olleet tyytyväisiä kokonaisuuteen.

10 Pohdinta ja jatkokehitysehdotukset

Kun kerroin opinnäytetyön aiheestani työpaikalla, opettajakunnan mielestä aihe oli erittäin ajankohtainen ja tarpeellinen. Kollegani olivat yhtä mieltä siitä, että kielellistä tukimateriaalia ei ole tarpeeksi. Tukimateriaali on tuotettu Stadin ammatti- ja aikuisopiston tarpeet huomioon ottaen sekä opetustyössä tehtyjen huomioiden pohjalta. Lisäksi esimiehen ja opettajakunnan toiveita kuunneltiin läpi koko opinnäytetyöprosessin.

Oma mielenkiinto opinnäytetyön aihetta kohtaan tuki onnistumistani sekä kehittymistäni koko prosessin ajan. Materiaalin tuottaminen Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetustarpeisiin oli koko opettajakunnan mielestä tärkeä projekti ja helpottaa monen ammatillisen opettajan työtä. Materiaalin tarpeellisuus työyhteisössä paransi motivaatiota ja lisäsi halua onnistua lopputuloksessa. Tuotettu materiaali helpottaa myös omaa työtäni, ja on ollut mielekästä päästä luomaan uutta sekä kokeilemaan materiaalin toimivuutta käytännössä. On ollut ilo huomata, että tuottamani materiaalin tarve on ollut suuri ja siitä on ollut paljon hyötyä sekä itselleni että muille.

Opinnäytetyön alkuvaiheessa haasteita loi se, että ideoita materiaalin tuottamiseen oli paljon ja oli vaikea päästä alkuun. Tuotoksen selkeä rajaaminen auttoi kuitenkin alkuun pääsemisessä sekä kokonaisuuden hahmottamisessa. Prosessin edetessä hieman lisätyötä aiheutti se, kun suunnitelma muuttui ja materiaali siirrettiin kokonaisuudessaan Classroomiin. Materiaalia piti muokata alustaan sopivaksi. Vaikka olin saanut Google Classroom koulutuksen, en ollut aiemmin käyttänyt sitä, joten alustan käyttäminen vaati myös itseltäni harjoittelua sekä koulutusmateriaalin läpikäymistä. Uuden opettelu hidasti opinnäytetyöprosessia, mutta oli myös palkitsevaa. Olen tyytyväinen siihen, että materiaali on selkeänä kokonaisuutena juuri Classroomissa. Mielestäni materiaali pääsee paremmin oikeuksiinsa siellä kuin Teamsissä. Haasteista huolimatta opinnäytetyöprosessi pysyi hallinnassa eikä onnistumisen tunteiltakaan vältytty.

Aikataulullisia haasteita aluksi loi myös se, etten ollut vielä kertaakaan opettanut jalka- ja käsihoitopalvelut -tutkinnon osaa uuden opetussuunnitelman mukaan. Kurssin sisältöön tutustuminen sekä perehtyminen Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimintatapoihin kyseisen kurssin osalta vei aikaa. Opetuksen edetessä ja materiaalin hieman laajentuessa sitä piti kuitenkin tuottaa nopeammalla aikataululla kuin olin aluksi suunnitellut. Kriittinen ajattelu sekä halu tuottaa laadukasta materiaalia auttoi kuitenkin haasteiden yli ja tuotettu materiaali on opetuksellisesti käyttökelpoista.

Opinnäytetyön eri vaiheissa pyysin materiaaleista palautetta opettajilta ja kartoitin mahdollisia erityistoiveita sen suhteen. Materiaali tuotettiin kuitenkin itsenäisesti, mutta organisaation sekä opettajakunnan tarpeet ja toiveet huomioitiin. Haasteista selviäminen, prosessin hallitseminen sekä suunnitelman noudattaminen tuki kehittymistä kohti osaavaksi toiminnallisen opin-

näytetyön tekijäksi. Opinnäytetyöprosessi kehitti myös palautteen vastaanottokykyä, yhteistyötaitoja, työelämälähtöisyyttä, tieteellisen- ja tutkimuskirjallisuuden lukutaitoa sekä laajan kirjallisen työn hallintaa. Lisäksi toiminnallisen vaiheen toteuttaminen teoriaosuuden pohjalta vahvasti osaamistani yhdistää teorian tieto käytännön työhön.

Kun uutta tutkinnon osaa alettiin opettamaan, opiskelijat olivat huolissaan siitä, että asiaa oli paljon ja se osoittautui vaikeasti ymmärrettäväksi. Opetuksen tukena käytettiin tuotettua materiaalia ja tehtävien tekoon käytettiin aikaa myös oppitunneilla. Materiaalien avulla opiskelijat kertoivat ymmärtäneensä sekä muistavansa asioita paremmin kuin kirjasta luettaessa. Kirjan lukeminen tuntui opiskelijoiden mielestä raskaalta, mutta materiaalin selkeämpää tekstiä oli heidän mielestään mielekkäämpää lukea. Opiskelijat kuljettivat materiaalia mukanaan ja osa oli päälystännyt kuvakortit kontaktimuovilla, jotta ne säilyisivät paremmin. Kuvakortit näkyivätkin useasti opiskelijan työpöydällä käytännön harjoittelun aikana, ja niistä näkyi olevan hyötyä. Opiskelijat olivat motivoituneita, mutta välillä huomasi, että koko päivän kestävä teoriatunnit alkoivat jossain vaiheessa tuntua puuduttavilta. Näissä tapauksissa teoriaopetus usein keskeytettiin, kuvakortit otettiin esille ja alettiin pelata Aliasta tai muistipeliä. Kun teoriaa oli opiskeltu enemmän ja osattiin esimerkiksi myös jalkojen ihomuutokset, otettiin sanaselitystehtävän sanat mukaan Aliakseen. Opiskelijoiden tyytyväisyys materiaaliin osoitti materiaalin vastanneen tarpeeseen.

Yksi opinnäytetyön tavoitteista oli myös helpottaa opettajien työtä. Tavoite voitiin saavuttaa osallistamalla opettajia suunnitteluun sekä keskustelemalla materiaalin tuottamisesta heidän kanssaan. Maahanmuuttajaopiskelijoiden huono kielitaito on herättänyt opettajien keskuudessa huolta jo pitkään ja aiheesta on keskusteltu myös kokouksissa. Opetusmateriaalien kehittämiseen ei ole löytynyt aiemmin tarpeeksi aikaa eikä yksittäisillä opettajilla ole resursseja näin laajaan kehittämistyöhön. Materiaalin valmistuminen vastasi työelämän tarpeeseen vähentämättä sen hetkistä opettajaresurssia.

Kokonaisuuden onnistumista tuki myös se, että päätin siirtää materiaalin Teamsistä Google Classroomiin. Prosessin aikana opin uuden verkkoalustan käyttöä sekä uusien opetustapojen hyödyntämistä aidossa työympäristössä. Yhteistyössä tehty opinnäytetyö opetti myös opettajille uuden verkkoalustan käyttöä, josta on ollut hyötyä erityisesti etäopetuksessa. Myös koko Stadin ammatti- ja aikuisopisto voi hyötyä siitä, että opettajat ovat opetelleet Google classroomin käyttöä, sillä opettajat eivät välttämättä tarvitse lisäkoulutusta alustaan. Näin ollen opettajien työaika vapautuu muuhun. Google classroomin käyttö on myös innostanut opettajia tuottamaan myös tavallista opetusmateriaalia verkkoalustalle, ja siitä on tullut yhteinen opetuksen apuväline.

Työn valmistuttua huomattiin, että materiaalia tarvitaan mahdollisimman nopeasti myös laajemmin Stadin ammatti- ja aikuisopiston tarpeisiin. Työn myötä avautui mahdollisuus alkaa

kehittämään materiaalia muihin tutkinnon osiin. Jatkossa saan käyttää osan työajastani materiaalin jatkokehittämiseen ja tavoitteena on saada valmiiksi S2 tukimateriaali, joka kattaisi koko tutkinnon. Työ vähensi huolta maahanmuuttajaopiskelijoiden heikosta kielitaidosta, sillä opettajat tietävät, että materiaalia jatkokehitetään parhaillaan. Lisäksi työn edetessä saatiin ideoita materiaalin laajentamiseen. On mietitty, että materiaalia voisi jatkossa kehittää vielä enemmän siten, että opiskelija pystyy opiskelemaan itsenäisesti verkossa. Opettajan läsnäolo erityisesti S2-opiskelijoiden keskuudessa on osoittautunut tärkeäksi, mutta tulevaisuudessa verkko-opiskelun merkitys tulee varmasti korostumaan, joten erilaisia keinoja on hyvä pohtia. Materiaaliin voitaisiin sisällyttää esimerkiksi äänitiedostoja sekä videoita, joiden avulla itsenäinen opiskelu helpottuisi. Lisäksi materiaalista pois jääneet kuvakortit hoitojen eri vaiheista tullaan ehdottomasti toteuttamaan heti kun koulut aukeavat.

Kasvava maahanmuutto ei kosketa vain Stadin ammatti- ja aikuisopistoa, vaan kielihaasteet ulottuvat laajalti muihinkin ammatillisiin oppilaitoksiin. Hius- ja kauneudenhoitoalalla on valtakunnalliset ammattitaitovaatimukset ja opetussisällöt ovat pääosin yhtenäisiä. Näin ollen tuotettua materiaalia voi hyödyntää sellaisenaan oppilaitoksesta huolimatta. Sekä Stadin ammatti- ja aikuisopistossa että muissakin oppilaitoksessa opinnäytetyön teoriaosuutta voidaan käyttää pohjana myös esimerkiksi muiden alojen opetusmateriaaleja kehitettäessä. Tuotetusta materiaalista voi ottaa myös vinkkejä siihen, millaisia materiaaleja voitaisiin tuottaa. Valmista materiaalia voivat hyödyntää myös jo ammattiin valmistuneet, joilla kielitaito on edelleen heikko tai ovat hankkineet ammattinsa toisessa maassa ja suomenkielinen ammattisanasto on jäänyt oppimatta.

Työn yhdeksi päämääräksi kehittyi pyrkimys parantaa kauneudenhoitoalan opiskelijoiden kielillisen tukea ja oppimisen laatua. Mielestäni onnistuin saavuttamaan päämäärän sekä lisäksi työn muut tavoitteet täyttyivät. Kokonaisuus on onnistunut ja työn lopputuloksena on toteutettu ammatillisen oppilaitoksen tarpeita vastaava tuotos.

Lähteet

Painetut

Airaksinen, T. & Vilkkä, H. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Andere, E. 2014. Teachers' perspectives on Finnish school education: creating learning environments. Cham: Springer cop.

Aunola, U. (toim.) 2004. Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki: Hakapaino.

Eteläpelto, A. & Onnismaa, J. 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Vantaa: Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.

Karasma, K. 2012. Suomi toisena kielenä. Opetustieteen perusteet. Vantaa: Oy Finn Lectura

Kivisik, K., Mentula, H. & Nissilä, L. (toim.) 2011. Opas aikuisten maahanmuuttajien kotoutuskoulutukseen. Oppaat ja käsikirjat 2011:5. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Koppinen, M. & Pollari, J. 2011. Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen. Juva: Bookwell.

Kuisma, K. 2001. Maahanmuuttajat ammatillisessa peruskoulutuksessa - selvitys koulutuksen käytännöistä. Opetushallituksen moniste 18/2001. Helsinki: Opetushallitus.

Kunttu, K., Komulainen, A., Makkonen, K., Pynnönen, P. (toim.) 2011. Opiskeluterveys. Duodecim.

Nikkola, T., Rautiainen, M. & Räihä, P. (toim.) 2013. Toinen tapa käydä koulua. Kokemuksen, kielen ja tiedon suhde oppimisessa. Tampere: Vastapaino.

Nissilä, L. & Sarlin, H-M. (toim.) 2009. Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Keuruu: Otavan Kirjanpaino.

Mela, M. & Mikkonen, P. (toim.) 2003. Suomi kakkonen. Opas opettajille. Jyväskylä: Gummerrus kirjapaino.

Metsänen, R. & Nikander, L. (toim.) 2012. Realistista aikuispedagogiikkaa monikulttuurisissa toimintaympäristöissä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Ruuska, H., Löytönen, M. & Rutanen, A. 2015. Laatua! Oppimateriaalit muuttuvassa tietoympäristössä. Helsinki: Kirjoittajat ja Suomen tietokirjailijat.

Taajamo, M. & Puukari, S. (toim.) 2007. Tutkimusselosteita 36. Monikulttuurisuus ja moniammatillisuus ohjaus- ja neuvontatyössä. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.

Vuorinen I, 1998. Tuhat tapaa opettaa. Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmänohjaajille. Suomen morenoinstituutin julkaisusarja, nro 1. Tampere: Resurssi.

Wood, M. 2010. Essential guide to marketing planning. 2. painos. Pearson education limited.

Sähköiset

Alitolppa-Niitamo, A., Fågel, S & Säävälä, M (toim.) 2013. Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto.
http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/13cf265b14b7a82c718af6abd1279fb/1582535165/application/pdf/4715338/Olemme%20muuttaneet%20-%20ja%20kotoudumme_fi-nal%202608%20%283%29.pdf

Helsingin kaupunki 2018. Viitattu 28.10.2019.
https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/16_01_11_Tilastoja_1_Vuori.pdf

Helsingin kaupunki 2019a. Viitattu 28.10.2019. <https://www.hel.fi/amatillinen/fi/esittely/>

Helsingin kaupunki 2019b. Viitattu 28.10.2019. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/amatillinen-koulutus/nuorten/>

Helsingin kaupunki 2019c. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2019 talousarvioehdotus ja vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmaehdotus. Viitattu 10.2.2020.
<https://dev.hel.fi/paatokset/me-dia/att/a1/a1b7b01e92038cfc6877c22f41d6c008572d1308.pdf>

Koramo, M. (toim.) 2012. Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjä kehittämässä. Kansallisia kehittämislinjauksia ja kuvauksia Opetushallituksen valtionavustuksilla tuetuista oppimisympäristöjen kehittämishankkeista 2008-2010. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset. Viitattu 26.4.2020 <https://docplayer.fi/6970194-Ammatillisen-koulutuksen-oppimisymparistoja-kehittamassa.html>

Mela, M. 2003. Suomi toisena kielenä. Kielen merkeissä 1/2003. Kielikello. Kotimaisten kielten keskus. Viitattu 30.3.2020. <https://www.kielikello.fi/-/suomi-toisena-kielena>

Mokkila, M. 2018. Vieraskielisten ryntäys Stadin ammattiopistoon pakottaa miettimään opetusta uusiksi - "Matematiikka tuottaa ihan saman tuloksen, vaikka se opetetaan arabiaksi". YLE. Viitattu 3.11.2019. <https://yle.fi/uutiset/3-10223188>

- Nokelainen, P. (toim.) 2011. Ammattikasvatuksen aikakauskirja. Työelämän ja ammatillisen koulutuksen monikulttuuristuminen. 02/2011. Helsinki: Ammattikoulutuksen tutkimusseura OTTU. Viitattu 30.3.2020. https://akakk.fi/wp-content/uploads/Ai-kak_2011_2_lehti.pdf#page=9
- Opetushallitus 2018. Viitattu 4.11.2019. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3855076/reformi/tiedot>
- Opetushallitus. 2019a Viitattu 4.11.2019. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/nivel-vaiheen-koulutukset>
- Opetushallitus 2019b. Viitattu 4.11.2019. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus-suomessa>
- Opetushallitus 2019c. Viitattu 4.11.2019. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/6728280/reformi/tiedot>
- Opetushallitus 2019d. Viitattu 4.11.2019. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkin-tojen-perusteet>
- Opetushallitus 2019e. Viitattu 5.11.2019. <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/6934926>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015. Viitattu 10.2.2020. <https://minedu.fi/amisreformi>
- Papunet 2019. Viitattu 25.11.2019. <http://papunet.net/tietoa/kuvat-kommunikoinnissa>
- Pirinen, T. 2015. Maahanmuuttajataustaiset oppijat suomalaisessa koulutusjärjestelmässä: koulutuksen saavutettavuuden ja opiskeluaikaisen tuen arviointi. Helsinki: Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. https://karvi.fi/app/uploads/2015/06/KARVI_1715.pdf
- Roiha, A. & Polso, J. 2018. Viiden O:n malli vieraiden kielten eriyttämiseen. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 9(1). Viitattu 30.3.2020. <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2018/viiden-o-n-malli-vieraiden-kielten-eriyttamiseen>
- Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun Ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Turku: Turun Ammattikorkeakoulu. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>
- Sitra 2019. Kohti osaamisen aikaa. 30 yhteiskunnallisen toimijan yhteinen tahtotila elinikäisestä oppimisesta. Sitran selvityksiä 146. Viitattu 25.11.2019. <https://media.sitra.fi/2019/02/06165242/kohti-osaamisen-aikaa.pdf>

Suni, M. 2003. Mitä Suomi toisena kielenä onkaan? Virittäjä 03/2003. Viitattu 24.2.2020.
<https://journal.fi/virittaja/article/download/40283/9710>

Super coloring 2020. Viitattu 10.01.2020. <http://www.supercoloring.com/fi/varityskuvat/ihmisen-jalan-anatomia-tyokirja>

Kuviot

Kuvio 1: Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon osaamisalat sekä niiden tutkintonimikkeet (Opetushallitus 2019c.).....	9
Kuvio 2: Tutkinnon muodostuminen osaamisaloittain (Opetushallitus 2019e.)	10
Kuvio 3: Eriyttämisen Viiden O:n malli (Roiha & Polso 2018)	18
Kuvio 4: Toiminnallisen opinnäytetyön nelikenttäanalyysi	33

Liitteet

Liite 1: Työvälineet.....	44
Liite 2: Jalkahoitovälineet	45
Liite 3: Jalkahoitovälineet	46
Liite 4: Jalkahoitovälineet	47
Liite 5: Jalkahoitovälineet	48
Liite 6: Jalkahoitovälineet	49
Liite 7: Manikyyri	50
Liite 8: Manikyyri	51
Liite 9: Manikyyri	52
Liite 10: Jalkahoito.....	53
Liite 11: Jalkahoito.....	54
Liite 12: Jalkahoito.....	55
Liite 13: Jalkahoito-tehtävä.....	56
Liite 14: Jalkahoito-tehtävä.....	57
Liite 17: Sanojen selitys -tehtävä	60
Liite 18: Sanojen selitys -tehtävä	61
Liite 19: Jalan osat -tehtävä	62
Liite 20: Kuvakortit.....	63
Liite 21: Kuvakortit.....	64
Liite 22: Kuvakortit.....	65
Liite 23: Kuvakortit jalkahoitovälineistä	66
Liite 24: Kuvakortit jalkahoitovälineistä	67
Liite 25: Kuvakortit jalkahoitovälineistä	68
Liite 26: Kuvakortit käsistä.....	69
Liite 27: Kuvakortit käsistä.....	70
Liite 28: Käsihoitokortit	71
Liite 29: Käsihoitokortit	72
Liite 30: Käsihoitokortit	73

Työvälineet

Hoito onnistuu
parhaiten
oikeilla välineillä.

Välineet tulee
pitää puhtaana
sekä huoltaa
säännöllisesti.

Hyvin huolletut
välineet kestävät
käytössä pitkään.

Välineet
desinfioidaan ja
steriloidaan (jos
mahdollista)

Hoitojen tekemiseen on useita eri tyyplejä,
jolloin tietyt välineet voivat vaihdella.

Liite 1: Työvälineet

Jalkahoitovälineet

Seuraavissa dioissa esitellään yleisimmät jalkahoitovälineet

Heidi Hippiä

Veitsen varsi

Veitsen terä

Veitsen terä on kertakäyttöinen

Veitsen käyttö

- Veitsen avulla poistetaan **kovettumia** ja **känsiä**
- **Valitse** veitsen terä kovettuman tai känsän koon mukaan
- Jos kovettuma on **suuri**, valitaan **suurempi** terä
- Jos kovettuma on **pieni**, valitaan **pienempi** terä

Raspivarsi ja raspipaperi

- Raspipapereissa on **tarra**
- Raspipaperit kiinnitetään raspivarteen **tarran** avulla
- Raspipaperit ovat **kertakäyttöisiä**
- Ne poistetaan varresta käytön jälkeen ja heitetään **roskikseen**

Kynsileikkurit

Kynsinauhaleikkurit

Kynsinauhaleikkurien käyttö

- Kynsinauhaleikkureilla leikataan **kuivunutta kynsinauhaa**
- **Kynsinauhaa** ei saa poistaa
- Voidaan leikata myös **kovettunutta ihoa**

Sondi

Tämän työvälineen avulla hoidetaan kynsinauhat

Puhdistusinstrumentti

Tämän työvälineen avulla puhdistetaan lika kynnen alta.

Manikyyri

KÄSIHOITO

Ohjeita
manikyyrin
tekoon

Analyysin tarkoituksena on määritellä hoidon **tavoitteet** ja **kokonaisuus**

Hoito on aina **yksilöllinen**

Mitä asiakkaan kädet **tarvitsevat** ja mitä asiakas **haluaa?**

Lopputuloksen tulee olla **siisti**

Ohjaa tarvittaessa **ihotautilääkärille**

Kysy, kuuntele ja toteuta

Liite 7: Manikyyri

Kotihoito-ohjeet

Sinä olet
asiantuntija

Tarjoo asiakkaalle
ohjausta

Hoitolahoito on
tärkeää, mutta
kotihoito vielä
tärkeämpää

Mikä sopii
asiakkaan
elämänvaiheeseen
ja aiempiin
tottumuksiin?

Onko juhlet tulossa?

Onko asiakkaalla
kasvojen alueella
erityisen kuiva iho?
Kuiva iho oireilee
usein myös käsissä.

Tarjoo esimerkiksi
parafiinihoitoa

Muista
kokonaisvaltainen
ohjaus

Suosittelen käsihoidon
lisäksi muita hoitoja ja
tuotteita!

Voit täydentää muita hoitoja manikyyrillä

Kasvohoidon aikana voit tehdä manikyyriä
höyryn, kuorinnan ja naamion vaikutusajalla.

Jalkahoidossa kädet voi hoitaa kylvetyksen ja
lakan kuivumisen aikana.

Ehostuksessa tarjoo kokonaisuuteen sopivaa
lakkaa.

Täydennä
manikyyrillä

Minimanikyyri (n. 15min):

Kynsien muotoilu

Kynsinauhojen hoito

Lakkaus/kiillotus **tai** hieronta

Naamiohoidot ja parafiini

Erityisesti
kuivaihoiset hyötyvät
parafiini-
ja naamiohoidoista.

Paras tulos saadaan
sarjahoidoilla.

Kotihoidoksi
käsinaamiot,
kosteuttavat voiteet
sekä öljyt.

Naamion vaikutusta voi
tehostaa laittamalla
kädet muovipussiin (n.
15 minuuttia.)

Jalkojen hoito

Jalkojen hoito on erittäin tärkeää, koska me kävelemme noin 10 000 askelta päivässä

Jalat peitetään usein **sukilla** ja **kengillä**, joten niiden täytyy olla jalkoihin sopivat

Jalkojen ongelmia voivat aiheuttaa esimerkiksi **elämäntavat, sairaudet ja ikä**

Jalkahoito eli pedikyyri

- Kosmetologin tekemä jalkahoito on **hoitavaa** ja **kaunistavaa**
- Kosmetologin työhön kuuluu **hoidon tekeminen** ja **neuvonta**
- Kosmetologin tehtävä on myös **neuvoa** jalkojen hoidossa
- Neuvonta **ennaltaehkäisee** jalkavaivoja
- Kosmetologi ohjaa asiakkaan **tarvittaessa** lääkäriin

Liite 10: Jalkahoito

Jalkojen päivittäinen hoito

Jalat ja jokainen **varvas** pestään.
Varpaiden välit kuivataan huolellisesti

Jalat rasvataan (voide valitaan ongelmien perusteella)

Jos jaloissa on kynsimuutoksia tai ihomuutoksia, käytetään niille sopivia hoitovoidetta

Tehdään jalkajumppaa

Jalkojen viikoittainen hoito

- Jalkakylpy (5-10 minuuttia)
- Jalkojen kuorinta
- Kynsien lyhennys ja viilaus
- Kynsinauhavoiteen käyttö

Mikä on varpaankynsien tehtävä?

- Varpaankynsien tehtävä on **varpaan päiden suojaaminen**
- Kynnet ovat sopivan pituiset, kun painaa sormella varpaiden päistä ja tunnet kynsien reunan

Mitä ovat jalkavaivat?

- Jalkavaivoja ovat
 - Ihon muutokset
 - Kovettumat, allergiat
 - Sienet
 - Pykimät
 - Luuston rakennemuutokset ja hankitut viat
 - Vääränlaiset jalkineet
 - Lihasten ja nivelsiteiden heikkous
 - Liikunnan puute
 - Lihasten käyttämättömyys
 - Kiristävät sukat
 - Verenkiertohäiriöt

Kerro jalkahoidon yleinen työjärjestys

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Liite 13: Jalkahoito-tehtävä

Luettele mitä **tuotteita** tarvitset jalkahoidossa

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Luettele mitä **välineitä** tarvitset jalkahoidossa

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Luettele mitä **tuotteita** tarvitset käsihoidossa

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Luettele mitä **välineitä** tarvitset käsihoidossa

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Kerro käsihoidon yleinen työjärjestys

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Tehtävä: Selitä sanat

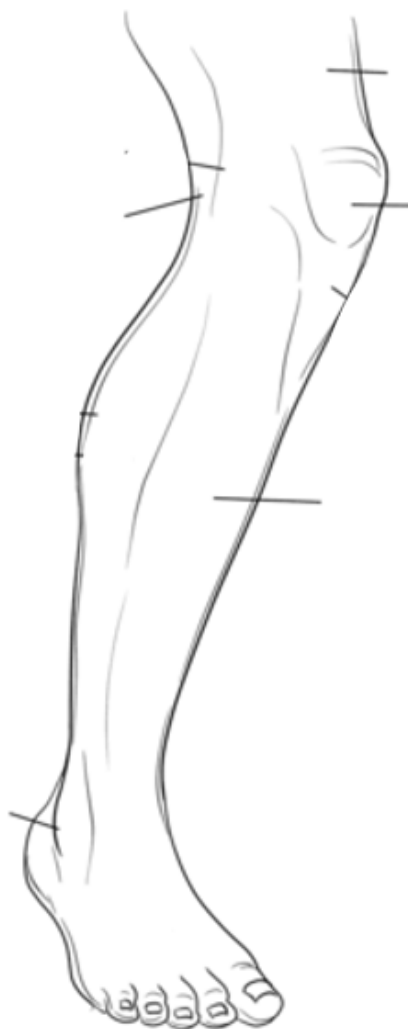
Vaivaisenluu	
Vasaravarpaat	
Poikittaiskaari laskeutunut	
Pitkittäiskaari laskeutunut	
Kovettuma	
Känsä	
Syylä	

Liite 17: Sanojen selitys -tehtävä

Maseraatio eli vettymä	
Kynsisieni	
Pykimä	
Suonikohjut	
Paksuuntunut kynsi	
Sisäänkasvanut kynsi	
Torakynnet	

Liite 18: Sanojen selitys -tehtävä

Jalan osat

Human Leg

Polvi

Polvitaive

Nilkka

Isovarvas

Jalkapöytä

Sääri

Pohje

Varpaan kynsi

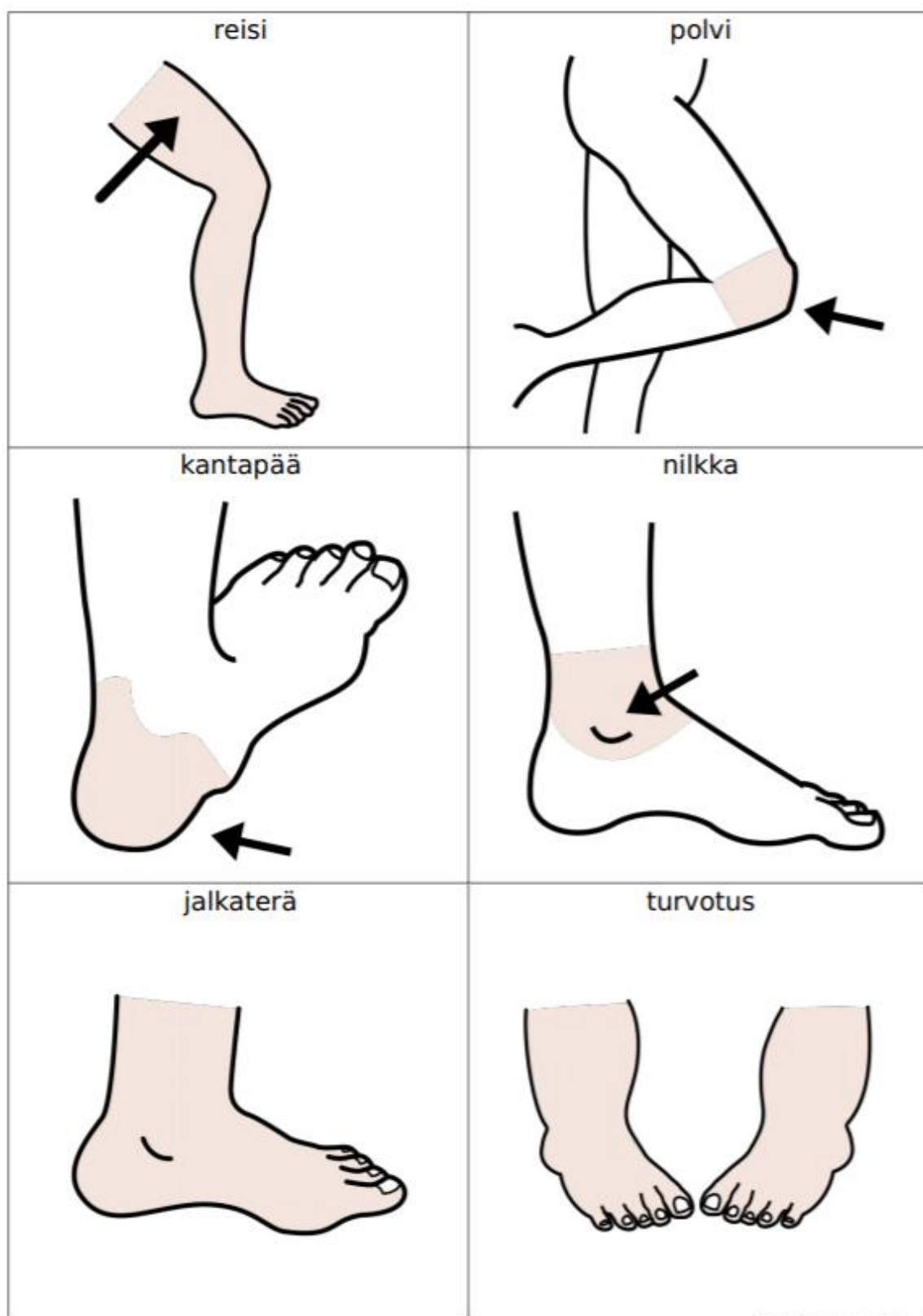
Jalkapohja

Kantapää

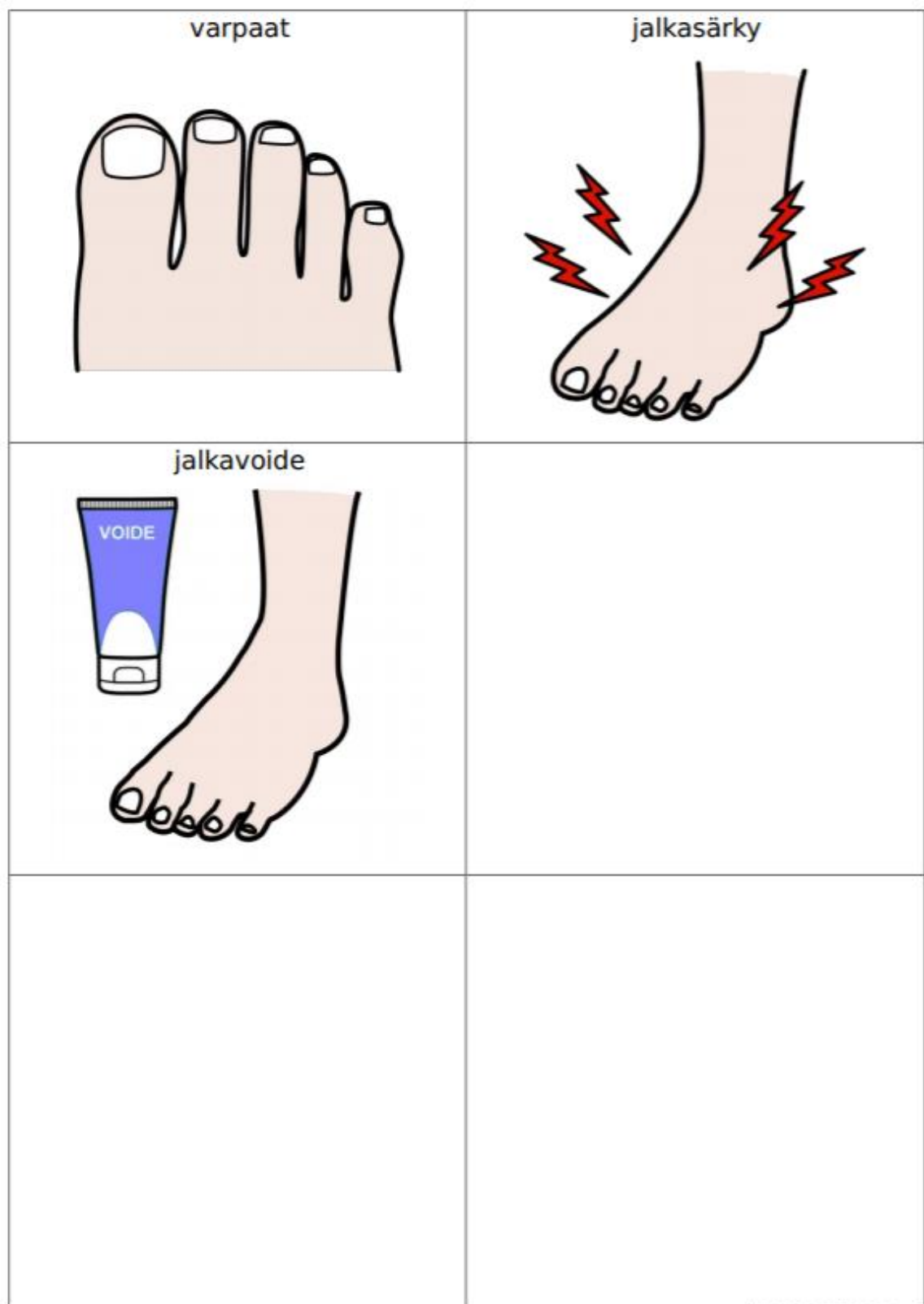
Pikkuvarvas

Reisi

Liite 19: Jalan osat -tehtävä (Super coloring 2020.)

Liite 20: Kuvakortit

kuvatyokais.papinet.net

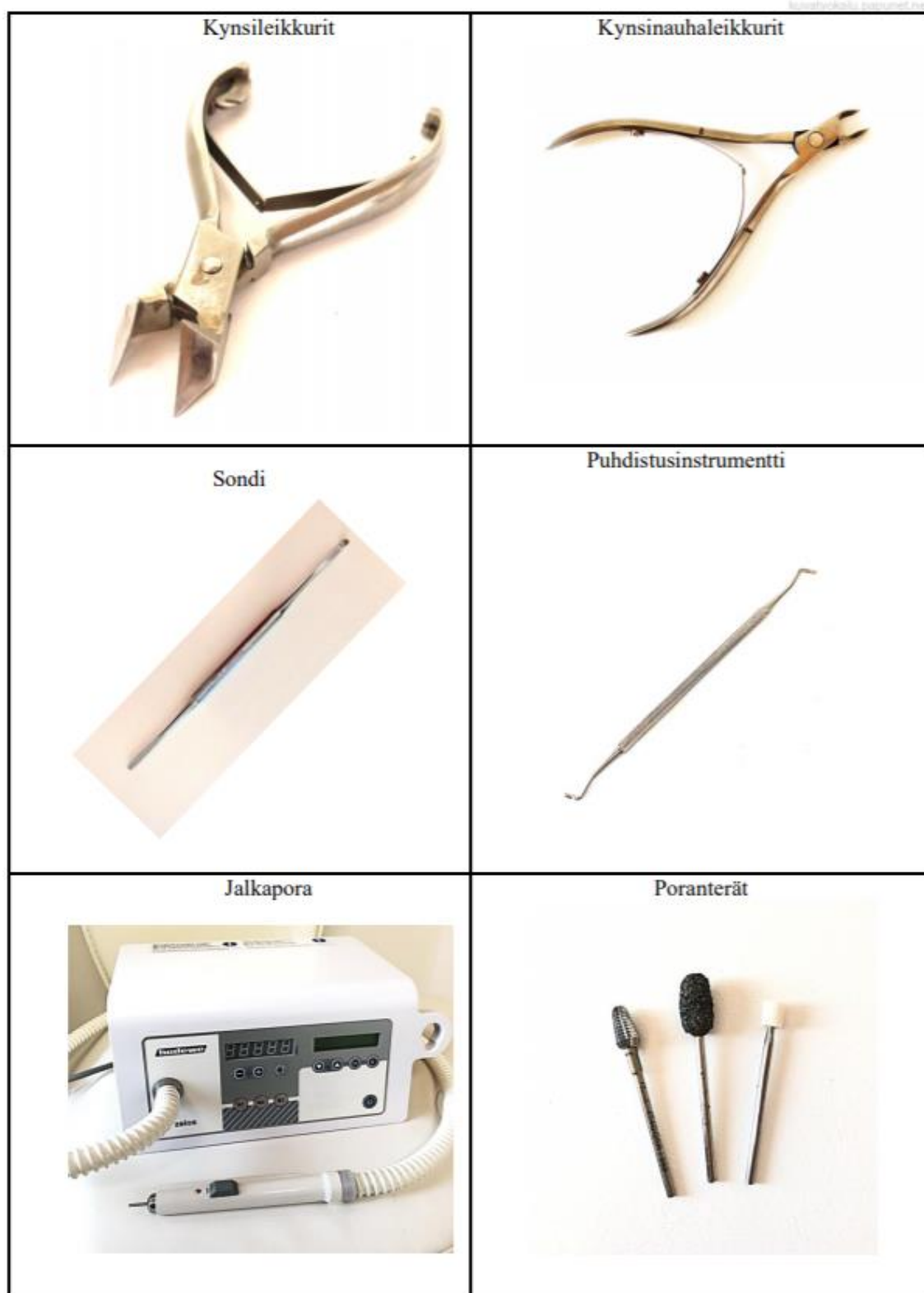
Liite 21: Kuvakortit

Liite 22: Kuvakortit

<p>Jalkahoitovälineet</p>	<p>Veitsen varsi</p>
<p>Veitsen terä</p> 	<p>Raspivarsi ja raspipaperi</p>
<p>Lasiviila</p> 	<p>Metalliviila</p>

Liite 23: Kuvakortit jalkahoitovälineistä

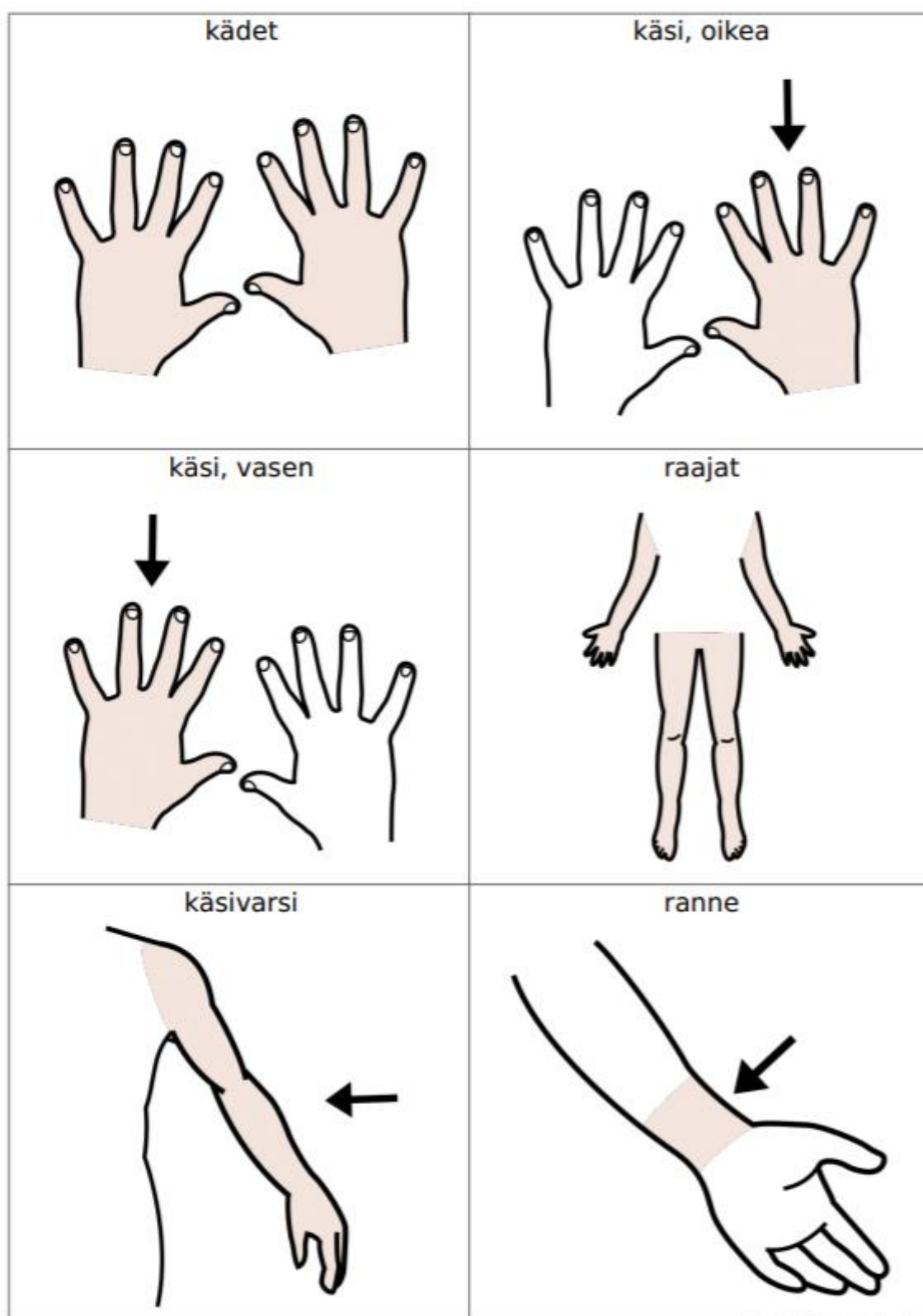
Liite 24: Kuvakortit jalkahoitovälineistä

<p>Suojakäsineet</p> 	<p>Suusuoja</p>
<p>Vatiteline ja vati</p> 	<p>Ohjeita kuvakorttien käyttöön:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Leikkaa kuvakortit irti ja niittaa yhteen2. Voit käyttää kuvakortteja myös sellaisenaan3. Kuvakorttien avulla voit myös pelata Aliasta.

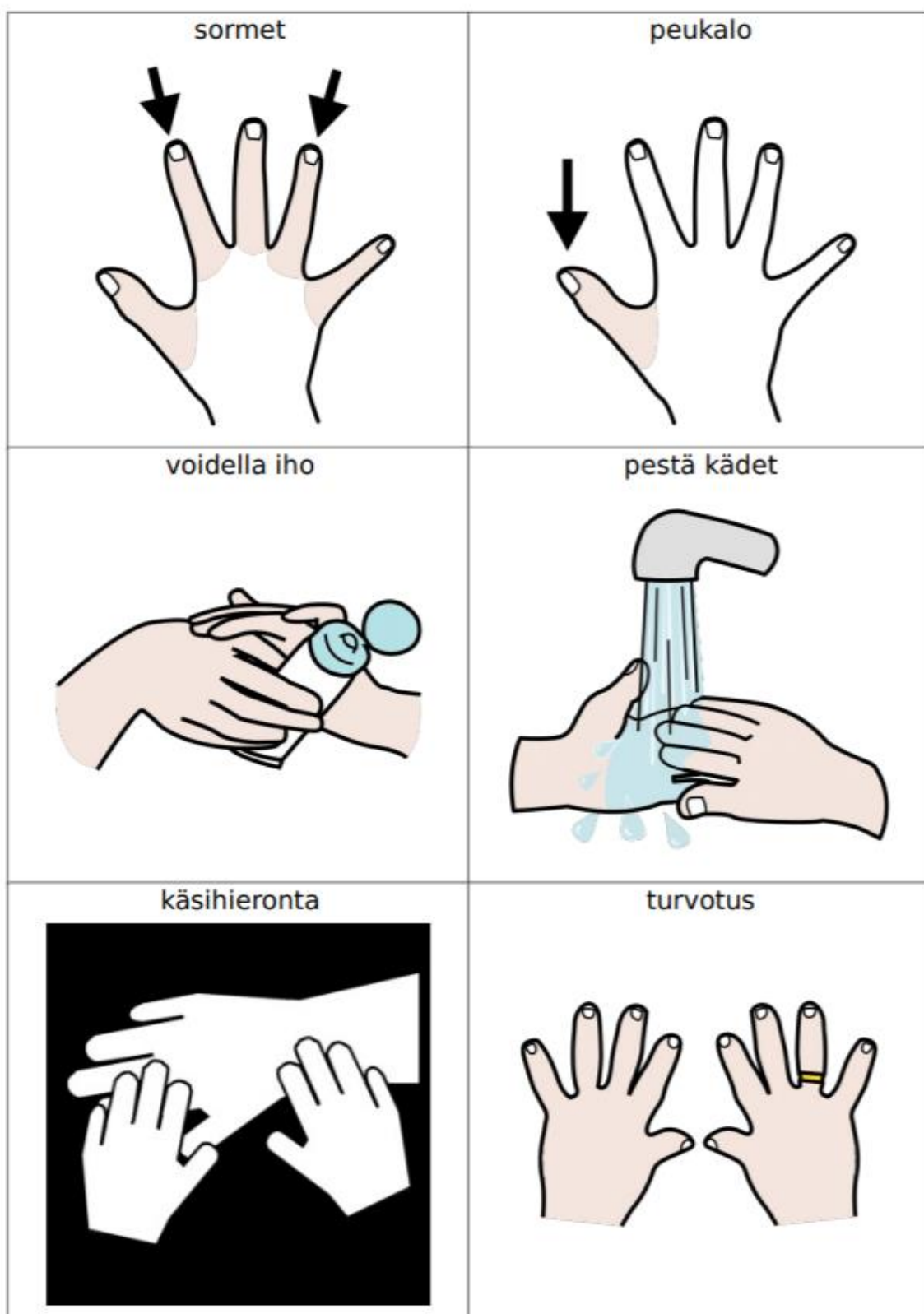
kuvatyokalu.papunet.net

kuvatyokalu.papunet.net

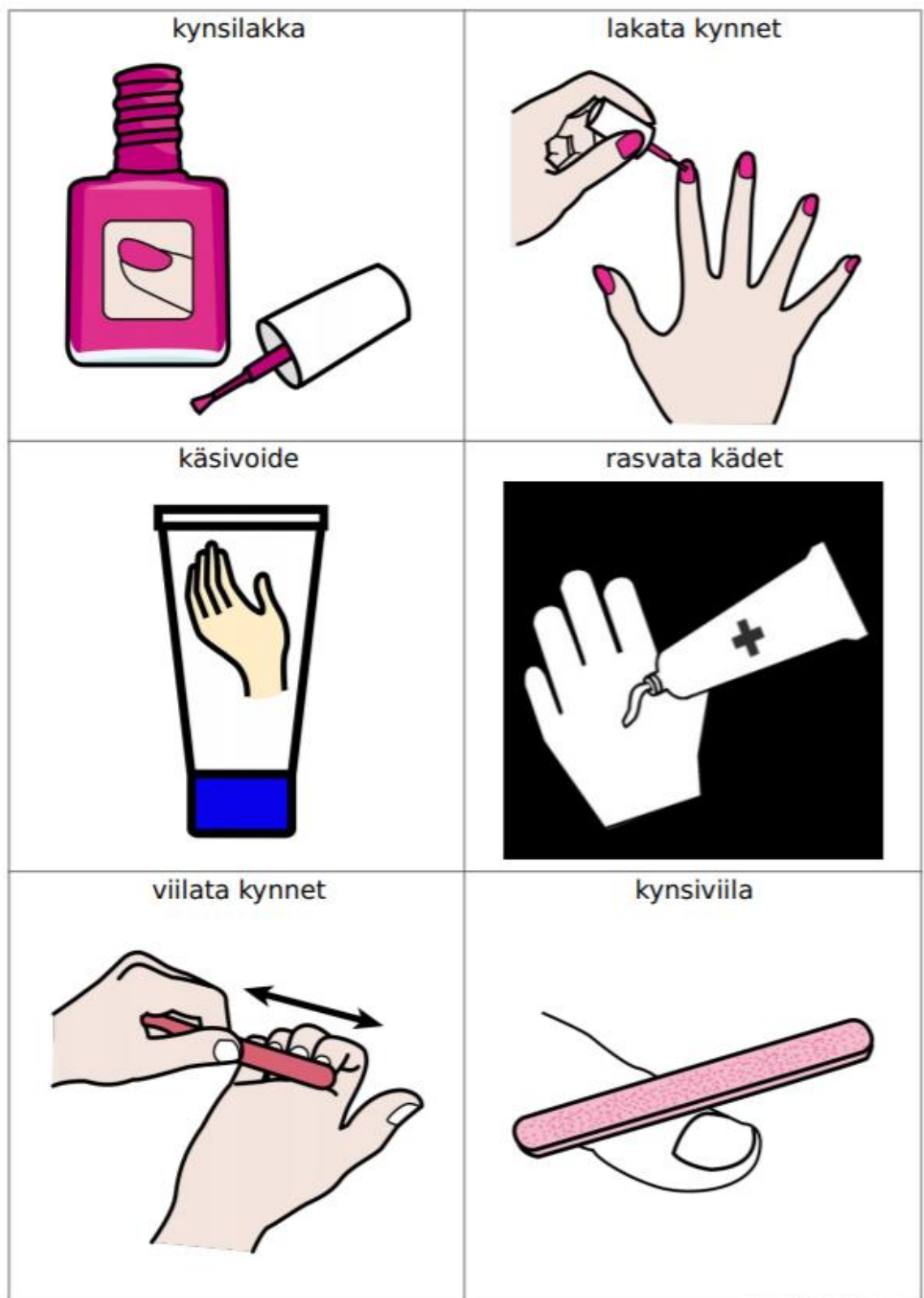
Liite 25: Kuvakortit jalkahoitovälineistä

Liite 26: Kuvakortit käsistä

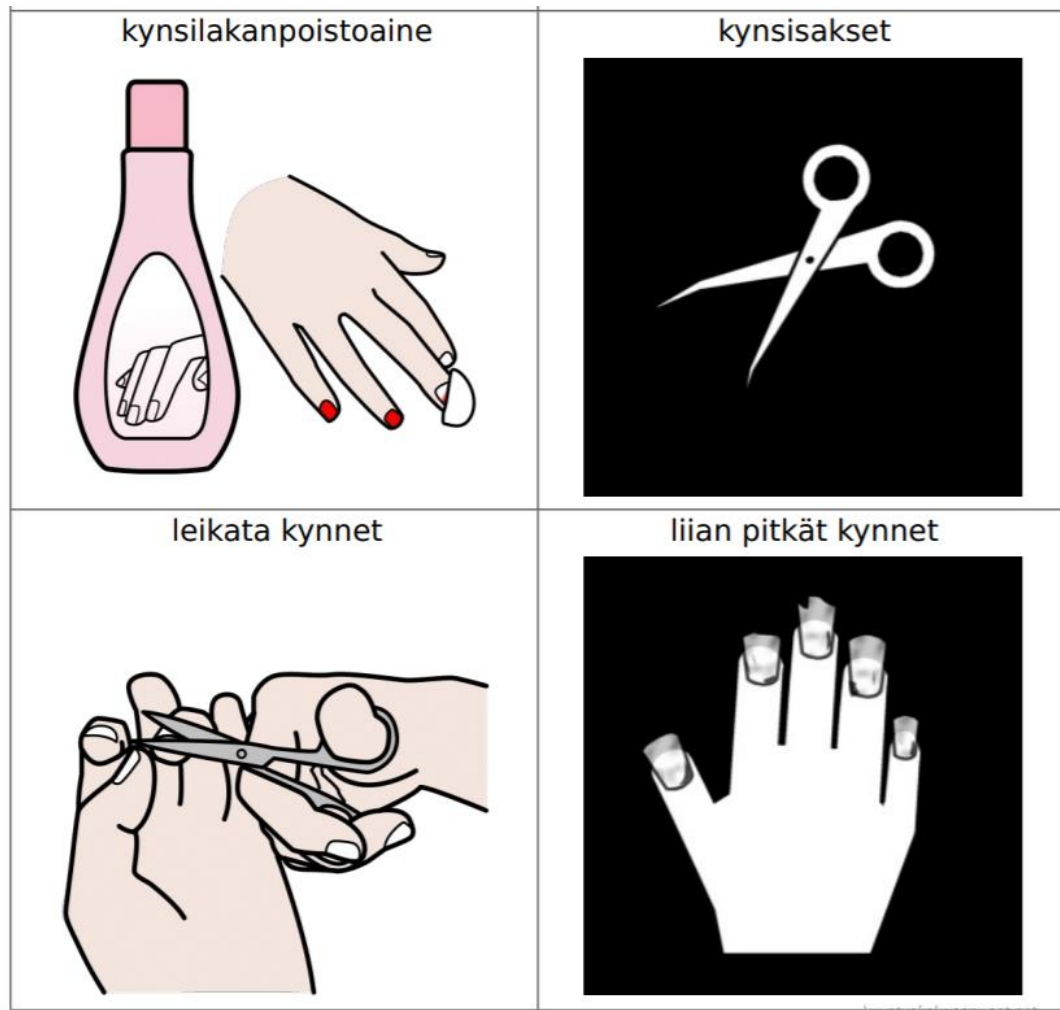

Liite 27: Kuvakortit käsistä

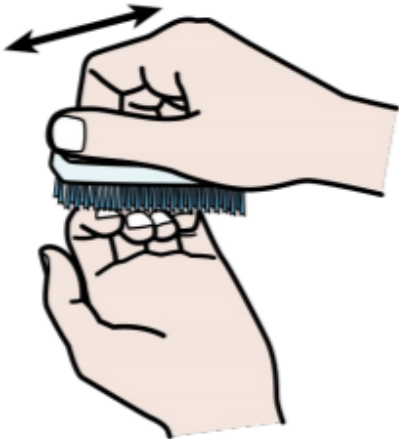

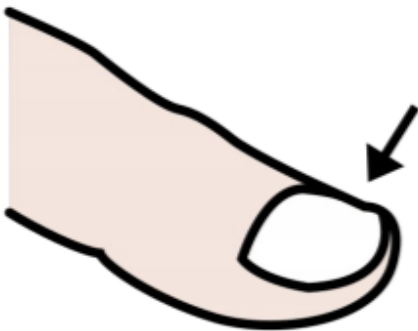

kirsiakylä.papirnet.net

Liite 28: Käsihoitokortit

Liite 29: Käsihoitokortit

<p>siistit kynnet</p> 	<p>likaiset kynnenaluset</p>
<p>harjata kynnet</p> 	<p>kynsien hoito</p>
<p>kynsi</p> 	<p>Ohjeita kuvakorttien käyttöön</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leikkaa kortit irti ja niittaa yhteen 2. Voit käyttää kortteja myös sellaisenaan 3. Kuvakorttien avulla voit myös pelata Aliasta

kuvakortit.papinet.net